

Handelingen 18-19-20-21-22-23

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1988-1989

Vergaderingen van februari 1989

REGERINGSVERKLARING VLAAMSE EXECUTIEVE

AUTOMATISERING GEGEVENS SCHOLEN, PERSONEEL EN LEERLINGEN

OVEREENKOMST BELGISCHE STAAT EN MEKANOGRAFISCH INSTITUUT DER
KEMPEN
HOORCONTRACT MET VAKANTIECENTRUM BLUTSIJDE TE BREDENE

NIEUWE INITIATIEVEN FRANSE GEMEENSCHAPSREGERING IN BRUSSELSE
RANDGEMEENTEN

Inhoud

Nr. 18 Dinsdag 14 februari 1989

Berichten van verhindering, blz. 473.

Ondenoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 473.

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Verzoekschrift
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Mededeling van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 474.

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 474.

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)
Indiening, blz. 474.

Mededeling van de Voorzitter
Wijzigingen in verwijzingen naar Commissie, blz. 474.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Mededeling, blz. 476.
Sprekers : de heer J. De Seranno, Minister Geens, de heer A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 482.

Nr. 19 Woensdag 15 februari 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 483.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Debat, blz. 483.

Sprekers : de heren G. Verhaegen, F. Vandenbroucke, A. Denys, Ministers N. De Batselier, J. Lenssens, de heren P. Van Grembergen, J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Samenstelling van Commissies
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 506.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 506.

Nr. 20 Woensdag 15 februari 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 507.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Debat (Voortzetting), blz. 507.

Sprekers : de heren C. Moors, J. Smeekx, Ministers N. De Batselier, J. Sauwens, L. Dhoore, J. Buchmann, mevrouw N. Maes, Minister D. Coens, de heren L. Dierickx, M. Diden, J. Timmermans, K. Dillen, J. Laverge, A. Denys, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren M. Capoen, W. Van Durme, mevrouw A. Leysen, A. Duroi-Vanhelmont, de heren F. Aerts, Jozef Bosmans, H. Candries, J. Cuyvers, mevrouw M. De Meyer, de heren M. Olivier, A. Kempinaire, W. Peeters, E. Vandebosch, F. Bosmans, P. Vangansbeke, A. De Beul, E. Derycke, D. Van Mechelen, J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 572.

Nr. 21 Donderdag 16 februari 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 573.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Debat (Voortzetting), blz. 573.

Sprekers : de heren F. Cauwenberghs, D. Vervaeke, A. Denys, Minister J. Sauwens, de heren E. Baldewijns, W. Taelman, Ministers H. Weckx, L. Van den Bossche, D. Coens, de heren F. Vermeiren, M. Desutter, G. Janzegers, G. Annemans, V. Peuskens, M. Van Peel, J. Dufaux, A. Vreven, J. Van Hecke, V. Anciaux, E. Gryp, R. Blanpain

Regeling van de werkzaamheden, blz. 600.

Nr. 22 Donderdag 16 februari 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 601.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 601.

Sprekers : de heer A. Denys, Minister G. Geens

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Debat (Voortzetting), blz. 601.

Sprekers : de heren J. Ansoms, R. Blanpain, A. Denys, E. Beysen, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer R. Van Hooland, mevrouw M. Vogels, de heer J. Van Hecke, Minister H. Weckx, de heren H. Van Rompaey, H. De Croo, H. De Loor, P. Berben, J. Van Eetvelt, Minister G. Geens, de heren C. Moors, G. Verhaegen, R. Vandekerckhove, V. Anciaux, J. Dufaux, A. De Beul, J. Geysels, F. Vermeiren

Hoofdelijke stemming, blz. 636.

Sprekers : de heren J. Dufaux, C. Moors

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over Center Parcs en de organisatie van het toerisme in Limburg

Hoofdelijke stemming, blz. 637.

Moties tot besluit van de interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de voortdurende onrust in de gehandicaptensector en de sector bijzondere jeugdzorg

Hoofdelijke stemming, blz. 638.

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heren J. Van Hecke, A. Denys, J. Van der Sande

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de huisvuilophaling in het Arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en het sluiten van de breekwerf te Zaventem door de Intercommunale Haviland

Hoofdelijke stemming, blz. 640.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over maatregelen om de CFK- en haloonuitstoot terug te dringen in het kader van het afvalstoffendecreet

Hoofdelijke stemming, blz. 641.

Spreker : de heer W. Luyten

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer L. Bril tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de dreigende politisering bij de uitbouw van de Vlaamse administratie

Hoofdelijke stemming, blz. 642.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer V. Anciaux tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden en de Schepencolleges van de randgemeenten rond Brussel, meer in het bijzonder in de Gemeenten Kraainem en Linkebeek

Hoofdelijke stemming, blz. 643.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer H. De Croo tot de heer J. Sauvens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de improvisatie en de slechte voorbereiding van de overdracht van de bevoegdheid inzake de beleidsmateries verkeer en openbare werken

Hoofdelijke stemming, blz. 644.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer E. Flamant tot de heer J. Sauvens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek rond het kanaal Gent-Terneuzen

Hoofdelijke stemming, blz. 645.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de geruisloze verstaatsing van het Vlaams economisch beleid en inzonderheid de rol

van de GIMV bij de overname van de NV Barco Industries

Hoofdelijke stemming, blz. 646.

Samenstelling van een werkgroep

Wijzigingen onder vaste en plaatsvervangende leden, blz. 647.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 647.

Nr. 23 **Vrijdag 17 februari 1989**

Berichten van verhindering, blz. 649.

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer W. De Vlieghe tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen

Interpellatie van de heer E. Derycke tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister

van Onderwijs, over de overeenkomst gesloten tussen de Belgische Staat en het Mekanografisch Instituut der Kempen VZW, blz. 649

Sprekers : de heren W. De Vlieghe, R. Daems, Minister D. Coens, E. Derycke, H. Van Rompaey, W. Seeuws

Indiening van moties, blz. 668.

Interpellatie van de heer J. Devolder tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het huurcontract met het vakantiecentrum Blutsijde te Brede-ne, blz. 668.

Sprekers : de heren J. Devolder, E. Derycke, Minister D. Coens, de heer F. Vermeiren

Indiening van moties, blz. 672.

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over nieuwe initiatieven van de Franse Gemeenschapsregering in de Brusselse randgemeenten, blz. 673.

Sprekers : de heren F. Vermeiren, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Indiening van moties, blz. 677.

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 678.

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 678.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 678.

21e vergadering

Donderdag 16 februari 1989
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

- De vergadering wordt geopend om 10 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Sprockeels, A. Steverlynck ; gezondheidsredenen.

M. Mahieu, L. Tindemans ; buitenslands.

W. Seeuws ; ambtsverplichtingen.

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het debat over de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve, met de daaraan toegevoegde interpellaties.

De heer Cauwenberghs heeft het woord.

De heer F. Cauwenberghs (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, ik zal mijn uiteenzetting hier beperken tot het hoofdstuk Sport, in het voorliggend Regeerakkoord.

Eerst en vooral wil ik een aantal positieve punten onderstrepen, om daarna een aantal vragen te stellen en ook een aantal kritieken te formuleren.

Als positief evalueert de CVP-fractie, het feit dat in het hoofdstuk „Sport” niet meer — zoals dat in het verleden wel vaker gebeurde — alleen een aantal concrete problemen worden aangehaald, maar dat een poging is ondernomen om het sportbeleid in een wat breder kader te situeren en met name het sportbeleid te situeren in het geheel van het overheidsbeleid met betrekking tot het bieden van kansen aan eenieder op maximale persoonlijkheidsontplooiing.

Als een tweede positief aspect ervaren wij het samenbrengen van de diverse aspecten van het sportbeleid — ik denk onder meer aan schoolsport en dopingscontrole — afgezien van de interne bevoegdheidsverdeling in de Vlaamse Executieve.

Het beleid ten aanzien van de schoolsport legt een basis voor de latere sportattitudes van onze bevolking. Doping is een probleem dat zich helaas niet alleen meer in de topsport, maar ook in de in de recreatiesport en zelfs al bij heel jonge sportbeoefenaars voordoet.

Wij beoordelen het dus positief dat de Vlaamse Executieve gepoogd heeft een globaal sportbeleid te ontwerpen.

Als negatief ervaren wij in het Regeerakkoord, de paragraaf over het Sportfonds.

Het is weliswaar een vooruitgang dat de oprichting van een Vlaams Sportfonds in het Regeerakkoord wordt ingeschreven, maar de voorwaarden die daaraan verbonden zijn, namelijk dat de oprichting van zo'n Vlaams Sportfonds de werking van de sportcentra moet vrijwaren, verwerpen wij. En dit om de volgende reden : destijds werd het Nationaal Sportfonds opgericht met de bedoeling extra middelen — daarom was er immers een andere financieringsbron aangesproken — te geven aan de promotie van de sport en het stimuleren van die organisaties en initiatieven die het aanmoedigen van de actieve sportbeoefening tot doel hadden. In de loop van de voorbije jaren is dit aspect steeds meer in de verdrinking geraakt.

Ik wil niet verhehlen dat wij de indruk hebben dat de overheid zowel haar budgettaire problemen als haar onmacht om de personeelsproblematiek van de sportcentra van de Vlaamse Gemeenschap op te lossen, gewoon heeft afgewenteld op de privé-sportorganisaties.

Hoe is het anders uit te leggen dat de uitvoering van het decreet op de landelijke sportorganisaties thans slechts voor een deel op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap gebeurt en voor een ander deel — welk

Cauwenberghs

deel ? want daar is geen enkele parlementaire controle over — op het Sportfonds.

Hoe is het anders te verklaren dat het overgrote deel van het personeel van de Sportcentra, maar ook ander BLOSO-personeel dat taken uitvoert die nauwelijks van die van de statutaire ambtenaren zijn te onderscheiden, in allerlei statuten via het Sportfonds werd aangeworven.

Het voorstel van decreet tot oprichting van een Vlaams Sportfonds, dat in bespreking is in de Commissie van de Vlaamse Raad en waarrond zich een brede consensus begon af te tekenen, had precies tot doel een en ander recht te zetten. Men mag ons niet verkeerd begrijpen : welke ook de motieven van de overheid mogen zijn bij het aantrekken van personeel via het Sportfonds, dat personeel kan daarvan niet het slachtoffer zijn. Wij zijn bereid met de Vlaamse Executieve te zoeken naar oplossingen maar niet op de wijze zoals de Executieve het thans voorstelt. Het feit dat in de Regeringsverklaring de tekst in verband met het Sportfonds iets genuanceerder is dan de tekst van het akkoord, willen wij zien als een teken vanwege de Vlaamse Executieve dat ze de werkzaamheden van de Commissie Sport op dit vlak niet zal hinderen.

Als tweede negatief punt ervaren wij het zeer groot belang dat in het hoofdstuk Sport wordt gehecht aan de overheidsinitiatieven.

Het Sportbeleid is een essentieel deel van het cultuurbeleid. De klemtonen op het overheidsbeleid zijn dus tegenstrijdig met de uitgangspunten van het Sportbeleid. Wij zullen ook hier — en ik verwijs naar hetgeen ik reeds over het Vlaamse Sportfonds zegde — aandringen op consequentie.

De Voorzitter : Ik verzoek u uw be-toog af te ronden, mijnheer Cauwenberghs.

De heer F. Cauwenberghs : Tenslotte heeft de CVP-fractie nog een aantal vragen. De eerste vraag is wat betekent in het Regeerakkoord „Het de-

creet op de landelijke sportfederaties zal volledig uitgevoerd worden binnen de beschikbare budgettaire mogelijkheden” ?

In onze ogen kan deze zinsnede maar één betekenis hebben, namelijk dat binnen de beschikbare mogelijkheden alle voor subsidiëring in aanmerking komende uitgaven van de verenigingen op eenzelfde wijze zullen worden gesubsidieerd. Met andere woorden, dat het niet meer mogelijk is dat de subsidiëring van de werkingskosten voor alle posten, als representatiekosten, administratie enzovoort, maximaal is behalve voor één werkingskost, namelijk de uitgaven voor verzekering.

Wij begrijpen uit deze zin dat voortaan ook de verzekeringen aan het in het decreet ingeschreven percentage zullen worden gesubsidieerd.

De tweede vraag is van budgettaire aard. Met welke middelen zal de Vlaamse Regering haar Sportbeleid voeren ? Wij weten dat de begroting 1989 nog moet worden ontworpen door de Executieve. In de eerste oefeningen die de Executieve vorig jaar deed, was het resultaat voor de sport ver van schitterend, tenminste wat de investeringen betreft, vooral inzake de gedecentraliseerde besturen.

Wij vragen de Vlaamse Executieve dan ook dat — zoals voor de andere culturele infrastructuur van de gedecentraliseerde besturen — de Vlaamse Executieve een extra inspanning zou leveren.

Totdaar het standpunt van de CVP-fractie in verband met het Sportbeleid dat de Vlaamse Executieve voornemt te voeren. De CVP-fractie zal niet alleen met de grootst mogelijke waakzaamheid dat beleid volgen, maar zal zich met zeer veel ijver en doorzettingsvermogen voor de realisatie van de prioriteiten in dat beleid, zoals ze die heeft geformuleerd, inzetten.

Wij hebben gemeend er goed aan te doen dat nu reeds in alle duidelijkheid aan de Vlaamse Executieve te zeggen. *(Applaus op talrijke banken)*

De Voorzitter : De heer Vervaeft heeft het woord.

De heer D. Vervaeft (op de tribune) : Voorzitter, Minister-president, collega's, graag zou ik uw aandacht vestigen op een probleem waarover ik in de Regeerverklaring niets specifiek terugvind : de relatie tussen Brussel en zijn brede rand, die Vlaams-Brabant is.

Vlaanderen heeft altijd met de nodige argwaan naar zijn Hoofdstad gekeken. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat een aantal andere Vlaamse steden zich niet zomaar bij de hegemonie van Brussel wilden neerleggen. Ik denk hierbij natuurlijk aan Antwerpen en Gent, maar ook aan steden als Leuven en Mechelen, die zich in de loop der geschiedenis ooit hoofdstad van de Nederlanden hebben mogen noemen. Daarbij komt nog dat de Brusselse bourgeoisie al sinds de Bourgondische Tijd in hoge mate is verfranst. Zo kreeg Brussel voor de Vlaming, de Brabander of de Limburger een pejoratieve betekenis, met name hoofdkwartier van een vreemde, bijna vijandige mogendheid.

Vandaar wellicht het grote ongenoegen, de frustratie zelfs van vele Vlaamse strijd- en cultuurverenigingen over het nieuwe grondwettelijke statuut voor Brussel. Men vreest dat als de Hoofdstad grotendeels zelf zijn boontjes zal kunnen doppen, de culturele band met Vlaanderen geheel zal worden doorgesneden. Ook ik heb hierbij mijn bedenkingen gehad en zal in de toekomst met argusogen de ontwikkelingen op dit terrein volgen.

Maar goed, de beslissingen zijn genomen en het ziet er niet naar uit dat hierin vlug verandering kan komen. Het is dus nutteloos zich te voelen als een fles azijn en ondertussen de zaken op hun beloop te laten. Veel-er moeten wij een grote waakzaamheid aan de dag leggen en opbouw- wend meewerken. Want benevens culturele, zijn er nog heelwat andere aspecten van het „probleem Brussel”, die onze aandacht meer dan waard zijn. Eén ervan wil ik vandaag belichten, met name de weerslag van het Brusselse stadsgewest op de ruimtelijke ordening, de landinrichting, het leefmilieu en het natuurbehoud in Vlaams-Brabant. Kortom,

Vervae

de algemene zorg voor het landschap.

Als er gesproken wordt over de „Brusselse olievlek”, denken de meeste Vlamingen ten onrechte uitsluitend aan het taalprobleem. Vanzelfsprekend is het verheugend vast te stellen dat onze jeugd meer dan ooit tevoren – en ik verwijs hiervoor naar een recente opiniepeiling – gevoelig is voor de eerbiediging van het Nederlands. Het is een bewijs dat de idee van een Vlaamse, en dus groene, gordel rond Brussel ingang heeft gevonden in het denken van onze jongeren.

Maar onze strijd mag niet stoppen bij de taal, want er dreigt een zo mogelijk nog groter gevaar voor de eigenheid van Vlaams-Brabant. Brussel is namelijk ook letterlijk een olievlek. De laatste jaren is de agglomeratie uit haar voegen gebarsten. 1992, de mogelijke komst van het Europese Parlement en zijn hele hofhouding jagen er de prijzen in de vastgoedsector peilsnel de hoogte in. Er is een nieuwe „De Pauw” opgestaan om het desastreuze werk van zijn familie te voltooien. De Brusselaar zelf wordt ook niet gespaard. Makelaars bestoken hem met verzoeken om zijn huis te mogen schatten en bezwren hem zijn huis niet te verkopen aan iemand anders. Zij geven immers altijd honderdduizend meer.

Alles wijst er dus op dat de industriezones buiten de negentien gemeenten, zoals in Vilvoorde, Zaventem, Groot-Bijgaarden, Drogenbos of Sint-Pieters-Leeuw gevoelig gaan worden uitgebouwd en dat ook vele andere gemeenten in Vlaams-Brabant hun tot nu toe veelal schaars gevulde industrieparken zullen zien volstromen met bedrijven, die overigens geheel op Brussel geënt blijven, maar de hoge huurprijs aldaar vluchten.

Er mag ook worden verwacht dat er na verloop van tijd in de Hoofdstad woningnood zal ontstaan. En dat er dus, een poos na de Brusselse bedrijven, een golf van Brusselse gezinnen over Vlaams-Brabant zal spoelen. Beeldt u zich, geachte collega's, bijvoorbeeld het Pajottenland eens in :

deels industriepark, deels tuinwijk. Welvarend, maar karakterloos, amorf... dood ! Of anders gezegd, hoe groen was de Groene Gordel rond onze Hoofdstad.

Dit te vermijden zal een zware taak zijn. Het zal veel moed vergen, zowel van de Vlaamse Regering als van de Vlaamse Raad. Het zal ook een ondankebare taak zijn. Immers, dit scenario klinkt vele Vlamingen zoet in de oren. Bedrijven betekenen werkgelegenheid en zijn een bron van inkomsten, zowel voor de gemeentekas als voor de lokale middenstand. De verloederding van het milieu en de totale teloorgang van de identiteit van de streek zou men er wel eens voor over kunnen hebben. Ten onrechte, natuurlijk.

Alle Vlamingen, en daar bedoel ik mee zowel die in de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve als die in de Brusselse Raad en de Brusselse Executieve, alle Vlamingen dus, moeten ervoor zorgen dat deze dreiging gepast wordt afgeweerd. Enkel een coherente planning kan de totale chaos vermijden, meer nog : ten goede ombuigen door een gulden middenweg te zoeken tussen economische en ecologische belangen.

Mocht er een dergelijke urbanistische chaos ontstaan, dan zou dit meteen het failliet betekenen van de tweede fase van de staatshervorming. Alvast voor Vlaams-Brabant zou deze grondwetsherziening een slag in het water zijn geweest, want het zou een louter juridische taalgaafheid hebben betaald met zijn landschappelijke gaafheid. En waartoe zou onze inzet dan hebben gediend ?

Indien de Vlaamse strijd- en cultuurverenigingen ook dit aspect in hun streven hadden benadrukt, dan zouden zij in ieder geval nu wat meer actueel en trefzeker overkomen. Zeker bij de jongeren.

Er moet dus, in overleg en in samenwerking met het Brusselse Gewest, gezocht worden naar een gulden middenweg tussen economische en ecologische belangen. Deze doelstelling moet worden gevat in een structuurplanning voor heel Vlaams-Brabant. Het is immers zo dat bestuurders en bestuurden samen met man en macht

moeten kunnen werken aan dit frele evenwicht tussen ecologie en economie, tussen groen en geld, tussen welvaart en welzijn.

De bestaande gewestplannen, met hun verouderde functiescheidingen, zullen wellicht moeten worden opgeborgen. Want het spanningsveld tussen grootstad en platteland, dat best boeiend is, moet worden opgevangen, niet in een gietijzeren gewestplan, maar eerder in een structuurplanning, die alsmaar door luistert naar de burger en die dynamisch en beweeglijk is, en dit langs het milieueffectrapport (MER) en de brede maatschappelijke discussie (BMD).

De heer A. Denys : Pleit u voor een structuurplanning opgelegd van bovenop, of een uitgaande van de basis ?

De heer D. Vervae : Ik pleit voor een dynamische structuurplanning die technisch gezien niet anders kan dan van bovenuit opgelegd te worden en die dan vanuit de basis via de gemeenten bijvoorbeeld kan worden aangevuld met een MER-rapport of een BMD. Er is geen andere weg mogelijk.

De heer A. Denys : In het vorige Regeerakkoord was de optie dat men aan de gemeenten zou vragen voorstellen te doen op basis waarvan de gewestplannen zouden worden aangepast. Nu wil men juist andersom doen : eerst een grote structuurplanning opleggen die dan door de gemeenten wordt aangevuld. Dat is een typisch voorbeeld van een centraliserende in plaats van decentraliserende aanpak.

De Voorzitter : Ik stel voor dat de heer Vervae zijn toespraak zou beëindigen.

Minister J. Sauwens : Ik wens even op dit punt in te gaan omdat men blijkbaar een soort van mythe wil maken van het woord „planning” dat in het akkoord staat. Ik wil u duidelijk maken dat wij als Volksunie sterk hebben aangedrongen op meer Vlaamse planning onder meer op het vlak van de ruimtelijke ordening. Dit is essentieel. Als voorbeeld geef ik u de toename van de mobiliteit die tegen het jaar 2000 40 procent zal bedragen. Daarvoor moeten alle be-

Sauwens

schikbare middelen worden ingeschakeld. Wij zijn voorstander van een open beleid en zullen dit opbouwen vanuit een brede bevraging onder meer van de gemeentebesturen maar het zullen de Vlaamse beleidsverantwoordelijken zijn die zullen moeten bepalen hoe de grote verkeersstromen én inzake goederen én inzake personen uiteindelijk zullen worden georganiseerd. Daarvoor is er een planning. Dat kan niet worden overgelaten aan het optreden in verspreide slagorde door alle mogelijke instanties. Het is dus een essentieel gegeven. In alle buurlanden is men ons wat dit betreft jaren en jaren voor. Het is hoog tijd dat Vlaanderen ter zake eindelijk initiatieven gaat nemen. Maar dit moet gecoördineerd gebeuren. Dat is de bedoeling van onze planning.

De heer A. Denys : De vraag is op welke wijze die planning zal worden ingevoerd. Zal dit gebeuren via een gedecentraliseerde aanpak vanuit de gemeente ?

Minister J. Sauwens : Door overleg en via inspraakstructuren.

De Voorzitter : Ik vraag aan de heer Vervaet zijn uiteenzetting verder te zetten en af te ronden.

De heer D. Vervaet : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, hebben u en uw ploeg dit probleem in Vlaams Brabant onderkend ? Hoe denkt u er politiek en technisch op te reageren ? Vanuit de Volksunie vinden wij dit een belangrijk aspect van de ruimtelijke ordening. Wij moeten immers voor een beter Vlaanderen, voor duidelijkheid zorgen. Wij moeten voor Vlaams Brabant voor duidelijkheid kiezen of, om het met de woorden van Nyerere te zeggen, wij moeten kiezen tussen tussen veranderen en veranderd worden. (*Applaus bij de VU, de CVP, de SP en AGALEV*)

De heer Voorzitter : De heer Baldewijns heeft het woord.

De heer E. Baldewijns (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de bespreking van het Vlaams Regeerak-

koord kan, zoals reeds duidelijk is gebleken en nog zal blijken, niet voorbijgaan aan het bijzonder grote belang dat het onderwijs inneemt in het beleid van de Executieve.

Met voldoening stel ik vast dat de Vlaamse Executieve alle consequenties wil trekken uit een exclusief op Vlaanderen gericht onderwijsbeleid. Heel wat nieuwe sectoren komen in ruime mate aan bod.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil mij beperken tot enkele thema's. Mijn collega, Julien Dufaux, zal de problematiek rond de integratie van de Economische Hogeschool van Limburg in het Limburgs Universitair Centrum op meer uitvoerige wijze behandelen.

Ik zal mij beperken tot de basiseducatie, het open hoger onderwijs, de aantrekkelijkheid van de onderwijsloopbaan, het kunstonderwijs, de reorganisatie van het departement en de oprichting van de algemene onderwijsraad, het secundair onderwijs, de financiering van het universitair onderwijs en de specifieke plaats van het officieel gesubsidieerd onderwijs.

Geachte collega's, het Vlaams Regeerakkoord besteedt op verschillende plaatsen aandacht aan de problematiek van de laaggeschoolden en aan de basiseducatie voor volwassenen, meer in het bijzonder in de hoofdstukken over onderwijsbeleid, welzijn, tewerkstelling en opleiding.

Voor de nabije toekomst verdienen enkele elementen bijzondere aandacht.

Ten eerste, op dit ogenblik is de versnippering groot, zowel in de praktijk als op het beleidsniveau. Verschillende initiatieven kaderen in het sociaal cultureel werk en in het welzijnswerk. Soms wordt samenwerking beoogd met RVA-beroepsopleiding. Op enkele plaatsen treedt de gemeentelijke overheid als initiatiefnemer op. Deze versnippering heeft tot gevolg dat het werk zwak geprofileerd blijft en dat verschillende drempels blijven bestaan voor de doelgroep. Het lijkt gewenst om op korte termijn iets te doen aan die versnippering op het terrein zelf en op het beleidsniveau. Dit kan leiden tot maatregelen om bevoegdheden en budgetten samen te brengen in één

voorlopig kader onder de bevoegdheid van de Minister van Onderwijs.

Ten tweede, moet de ontwikkeling van de basiseducatie gebeuren via een planmatige uitbouw van centra voor basiseducatie. Deze centra moeten een behoeftendekkend aanbod ontwikkelen. Ze moeten open, bereikbaar en toegankelijk zijn voor iedereen en goed gespreid over de Vlaamse Gemeenschap. Ze moeten goed aansluiten bij de doelgroepen zelf en bij allerlei specifieke voorzieningen voor laaggeschoolde volwassenen in het geheel van onderwijs, vorming en opleiding.

Ten derde, moeten voor de toekomst concurrentiële formules worden uitgesloten. Het gaat om een moeilijk bereikbare doelgroep. Men zal het best worden gediend als formules worden uitgewerkt, waarbij de lokale overheid en alle lokale actoren op het vlak van onderwijs en vorming in gemeenschappelijk overleg de centra beheren.

Ten vierde, is de oprichting gewenst van een aparte cel voor de basiseducatie op het niveau van de Vlaamse Administratie en dit om een goede ondersteuning te kunnen verzekeren.

Ten vijfde, kan de voorbereiding van het Decreet voor de basiseducatie best worden aangevat via de oprichting van een ministeriële adviesgroep. Daar worden op korte termijn de knelpunten uitgeklaard en wordt een voorstel van planning opge maakt.

Ook is de spoedige oprichting nodig van een steunpunt voor de Basiseducatie in Vlaanderen. Dat steunpunt moet als opdracht krijgen de voldoende pedagogische en organisatorische ondersteuning te bieden voor het geheel van de basiseducatie. Daarvoor moeten de nodige middelen worden voorzien.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, een ander domein dat allicht de eerstvolgende maanden en in deze beleidsperiode aan belang zal winnen is dit van het open hoger onderwijs.

Een regeling uitwerken voor het open hoger onderwijs veronderstelt uiteraard dat de Vlaamse Raad in dit

Baldewijns

verband enig decretaal werk zal moeten leveren. Bij het opstellen van een dergelijk decreet moeten volgende doelstellingen worden nagestreefd.

Ten eerste, de drempelverlaging. Prioriteit moet gaan naar mensen die nog geen kans hadden om een diploma hoger onderwijs te verwerven. De studiekost mag voor deze doelgroep geen rem zijn.

Ten tweede, het kan niet de bedoeling zijn om een bijkomende universitaire instelling op te richten.

Ten derde, de gevolgde cursussen moeten uiteindelijk kunnen leiden tot het verwerven van een diploma hoger onderwijs met het civiel effect dat daar normaal wordt aan gegeven.

Ten vierde, het geheel moet doorzichtig zijn en als hoger onderwijs herkenbaar zijn, in de eerste plaats door het niveau en de kwaliteit van de geboden opleidingen.

Ten vijfde, de geboden opleidingen moeten beantwoorden aan een duidelijke maatschappelijke behoefte en er mag geen onnodig dubbelgebruik ontstaan met bestaande opleidingen.

Ten zesde, alle cursussen moeten toegankelijk zijn voor volwassenen, ongeacht hun geslacht, afkomst of levensbeschouwing. Om deze doelstellingen te kunnen realiseren moet de organisatie van het Open Hoger Onderwijs worden toevertrouwd aan een instelling waarvan de beheersstructuur evenwichtig samengesteld is uit vertegenwoordigers van alle instellingen voor Hoger Onderwijs die participeren aan de realisatie van het geheel.

Het systeem van de centrale examencommissie moet hierbij eveneens herdacht worden.

Ook de inbreng van de instructieve omroep van de BRT en de samenwerking met Nederland moet worden herdacht. Men moet een maximaal beroep doen op de deskundigheid die aanwezig is in de bestaande instellingen voor het hoger onderwijs.

Zoals u ziet, mijnheer de Voorzitter,

hebben deze doelstellingen toch heel wat ingrijpende consequenties.

Ik kom zo tot een fundamenteel probleem dat toch enige bespreking verdient, namelijk de aantrekkelijkheid van de onderwijsloopbaan.

De reden waarom de onderwijsloopbaan niet meer zo aantrekkelijk is voor iedereen, hoeft eigenlijk niet meer zoveel onderzoek. De oplossingen die daarentegen aan dit probleem kunnen worden geboden, behoeven nog heel wat creatief denken. Een substantiële en globale weddeverhoging alleen, zo die budgettair mogelijk zou zijn — wat zij niet is — kan hier niet volstaan.

De vraag naar meer aantrekkelijkheid van de onderwijsloopbaan behoeft een meer genuanceerd antwoord. De traditionele loopbaan van een leerkracht biedt weinig perspectieven op afwisseling of promotie. Een goed georganiseerde navorming is één van de mogelijkheden om hieraan te verhelpen. Men kan ook in het statuut mogelijkheden inbouwen om aan leerkrachten die dat willen, de kans te bieden enige afwisseling en perspectief in hun loopbaan in te bouwen.

Onze bekommernis voor goede statuten die het personeel beschermen tegen willekeur moet hier worden gekoppeld aan het inzicht dat een gedifferentieerde aanpak noodzakelijk is. Zo moet een statuut bij voorbeeld rekening houden met de specificiteit van elke inrichtende macht.

Bij het opstellen van een statuut mag men ook niet doof of blind zijn voor mogelijke verschuivingen op de arbeidsmarkt. Enerzijds worden wij geconfronteerd met de aanwezigheid van een aantal structureel niet reafecteerbare leerkrachten en anderzijds met tekorten aan ervaren praktijkmensen in bepaalde studierichtingen, onder andere in het beroeps- en technisch onderwijs.

Een concrete oplossing voor de situatie van de BTK-ers in het onderwijs is eveneens gewenst. Duidelijkheid in dit verband zou ook aan deze personen, die in slechte statutaire omstandigheden toch dikwijls zeer specifieke

ke taken uitoefenen in het onderwijs, enig loopbaanperspectief bieden.

Mijnheer de Voorzitter, een andere vraag die de laatste maanden niet uit de actualiteit was, ging over de invoering van de rationalisatie en programmatie voor het onderwijs met beperkt leerplan in de beeldende kunsten en in de muziek. Dit zou normaal uitwerking moeten krijgen op 1 september 1989.

Wanneer zal het definitief plan voorgelegd worden aan de betrokken sector ?

Tevens is het een noodzaak dat de structuur van het Hoger Kunstonderwijs met decreet wordt vastgelegd. Het uitblijven van een structuur in het onderwijs is erg nadelig voor de vorming van de leerkrachten van het secundair onderwijs.

Graag vernam ik van de Minister hoe hij het Kunstonderwijs zal betrekken in de op te richten algemene onderwijsraad. Hoe zal hij na de ervaringen met het hervormingsplan de inpraak, de vertegenwoordiging en de evaluatiekansen in deze onderwijssector organiseren ?

Ik zie met belangstelling uit naar uw antwoord, mijnheer de Minister, in verband met de experimenten in het muziekonderwijs voor de zeer jeugdigen, de jongeren vanaf 8 jaar. Zullen deze experimenten verder plaatsvinden en zullen zij nog worden gestimuleerd ?

Mijnheer de Voorzitter, ik kom zo tot een ander onderdeel van mijn uiteenzetting, namelijk de reorganisatie van het Departement en de oprichting van een Vlaamse Onderwijsraad.

De overheveling van de onderwijsbevoegdheid naar de gemeenschappen en de inrichting van de ARGO hebben grote gevolgen op het departement onderwijs.

Hoe groot zal de ARGO-administratie zijn en in welke mate zullen de personeelsleden van de Gebouwenfondsen kunnen geïntegreerd worden in het departement zelf ?

Daarnaast prijkt in het ARGO-akkoord het voornemen om een Vlaamse Onderwijsraad op te richten. Deze

Baldewijns

oprichting is zinloos als zij niet gepaard gaat met een reorganisatie van de hele trits adviesraden die in de onderwijssector functioneren. Dat alle inrichtende machten hierbij tijdig en intens moeten betrokken worden, hoeft uiteraard geen betoog.

Een reorganisatie van deze aard voert men natuurlijk niet door van de ene dag op de andere. Daar moet een nauwgezette timing voor opgesteld worden. Mag ik dan ook vande Minister horen welke fases hij onderscheidt in de reorganisatie van zijn departement ? Welke timing hij hierbij zal handhaven ? Hoe zal daarbij in het bijzonder de administratieve ondersteuning van de ARGO, wat voor ons uiteraard een belangrijke prioriteit is, geoperationaliseerd worden ?

Voor wanneer stelt hij de oprichting van de Vlaamse Onderwijsraad in het vooruitzicht ?

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, sinds verscheidene jaren maakt het secundair onderwijs het voorwerp uit van heel wat discussie. Voornamelijk rond de invoering van de eenheidsstructuur werden heel wat vragen gesteld.

Voor de invoering van deze eenheidsstructuur wordt nu de datum van 1 september 1989 vooropgesteld. Om dit te kunnen doen zal een strikte timing moeten worden gevolgd. Hoe ziet die timing eruit ?

Zal de wijziging van het koninklijk besluit betreffende de algemene structuur en de organisatie van het secundair onderwijs ongewijzigd worden overgenomen met inbegrip van de 27/5 verhouding voor het eerste leerjaar ?

Tegen welke datum kunnen wij een nieuw besluit verwachten ?

De invoering van het eenheidstype vraagt meer. Zij moet gepaard gaan met een reeks begeleidend maatregelen.

Welke omkadering wordt er voorzien voor volgend schooljaar ? Voor het eenheidstype ? Voor de overblijvende jaren van type 1 en type 2 ?

Hoe zal in deze omkadering de in het politiek akkoord gemaakte afspraak inzake de vrijwaring van de vrije keuze, kunnen worden ingebouwd, rekening houdend met de 1 procent solidariteit én de 0,25 procent rollend fonds voor noodgevallen ?

Hoe wordt de herziening van de bekwaamheidsbewijzen en de classificatie van de vakken en ambten die moet samengaan met de invoering van het eenheidstype gefaseerd ?

Welke is de timing voor die verschillende fases ?

Mijnheer de Voorzitter, ik wil dit onderdeel van mijn tussenkomst beëindigen met te wijzen op het uitzonderlijk belang van deze wijziging van de inhoudelijke structuur van het secundair onderwijs. Het secundair onderwijs is immers de draaischijf van ons hele onderwijsbestel waarin ten gevolge van de verlenging van de leerplicht eenieder terecht komt en eenieder ook de keuze doet naar het verdere leven.

Het Regeerakkoord bevat ook een nieuw financieringssysteem voor de universiteiten.

De vraag naar de loskoppeling van onderwijskredieten en onderzoekskredieten leeft hier al lang. We mogen ons niet ontveinden dat de vraag nauw samenhangt met de voorspelbare en aanhoudende daling van de studentenpopulatie ingevolge de demografische nataliteit.

Een nieuw financieringssysteem om de universitaire kredieten op peil te houden, kan daardoor ook niet zonder meer gebeuren. Het moet gekoppeld worden aan de verruiming van het takenpakket dat de universiteiten voor hun rekening nemen.

Wij denken hierbij vooral aan taken die de democratisering van het universitaire onderwijs en de kwaliteit van dit onderwijs in het algemeen moeten bevorderen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik wens nog even in te gaan op de belangrijke verwijzingen die wij in het Regeerakkoord vinden in verband met de rol van het gemeentelijk onderwijs.

Door de grondwetsherziening en het politiek akkoord en het decreet op de ARGO werd de onderwijskaart in Vlaanderen grondig hertekend. Reeds tijdens de debatten in Kamer en Senaat — en later ook tijdens het debat over het decreet betreffende de ARGO in deze Raad — kwam tot uiting dat deze hertekening het gemeentelijk en provinciaal onderwijs niet kon, mocht of zou ongemoeid laten. Vooral problemen omtrent het diplomacriterium en het karakter van het verstrekte onderwijs kwamen daarbij aan de oppervlakte.

Het voornemen dat blijkt uit de zin in het Regeerakkoord die luidt : „in overleg met de betrokken inrichtende machten zal de specifieke plaats en rol van het gemeentelijk en provinciaal onderwijs in het licht van het nieuwe art. 17 van de Grondwet, grondig worden onderzocht en gedefinieerd” komt in dit verband zeker op zijn tijd.

Het gemeentelijk onderwijs bekleedt immers een bijzondere plaats in de lokale gemeenschap. Het wordt beheerd door de geëigende bestuursvorm van de steeds pluriforme lokale gemeenschap.

Voor dit onderwijs dienen dan ook participatieve structuren te worden uitgetekend die niet afgetekend zijn van die van de ARGO, maar terdege rekening houden met de specificiteit van dit onderwijsnet.

Ik wil ook enkele opmerkingen maken aangaande het statuut van het personeel van het officieel gesubsidieerd onderwijs. Bij de besprekingen die daaromtrent in het vooruitzicht worden gesteld, zal men dienen uit te gaan van de bestaande ontwerpen. Het zou fout zijn met de vroeger reeds gemaakte opmerkingen vanuit de hoek van het officieel gesubsidieerd onderwijs geen rekening te houden waarbij gewezen werd op specifieke kenmerken van de werking van de ondergeschikte besturen en op het gevaar van de aanzienlijke verzwarende van hun administratieve opdrachten. De verscheidenheid in voorgedij stelt inderdaad problemen voor het officieel gesubsidieerd onderwijs. Ook dient te worden gewezen op de opdracht van de paritaire

Baldewijns

comités en het grote probleem van het officieel gesubsidieerd onderwijs dat gevormd wordt door de aanwezigheid van slechts ten dele of niet-gesubsidieerd personeel.

Een personeelsstatuut van het gesubsidieerd onderwijs kan aan deze categorie van personeelsleden niet voorbijgaan.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, de veelheid aan thema's die ik in deze uiteenzetting naar voren heb gebracht — en ik had er nog veel meer moeten kunnen behandelen, mijnheer de Minister — wijst erop dat het onderwijsbeleid voor de eerstvolgende maanden zeer zeker het voorwerp zal uitmaken van heel wat decretaal en uitvoeringswerk.

Wij verheugen er ons over dat het aandeel van onderwijs in dit Regeerakkoord zo ruim is en derhalve aan toont dat de Executieve vastbesloten is om werk te maken van een nieuwe aanpak van het onderwijsbeleid.

Ik kan hiervoor alleen maar de steun van de socialistische partij toezeggen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De Voorzitter : De heer Taelman heeft het woord.

De heer W. Taelman *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, terecht wordt gesteld dat de overheveling van de bevoegdheid over het onderwijs een van de belangrijkste aspecten van de staats hervorming is geweest. De Vlaamse Gemeenschap draagt nu uiteindelijk nagenoeg alleen de verantwoordelijkheid voor dit uiterst belangrijke beleidsdomein.

De algemene stemming van tevredenheid over de nakende oprichting van de ARGO was gerechtvaardigd toen wij hier in dit halfroond medio december vorig jaar de bespreking over dit ontwerp van bijzonder decreet aanvatten. Het feit dat de Vlaamse partijen erin slaagden een consensus te bereiken over een uitermate moeilijk dossier zoals het onderwijs, stak inderdaad schril af tegen de manier waarop besprekingen in de nationale Regering werden ge-

voerd. Dit was tevens een bewijs voor het feit dat de PVV wel degelijk bereid was vanuit de oppositie mee te werken aan het tot stand komen van grote projecten via de „consensus“-methode die daarvoor het meest aangewezen was.

Nu zijn we ongeveer twee maanden verder en het voorliggend Regeerprogramma dwingt ons ertoe ons toenmalig optimisme reeds voor een groot deel te temperen. De tekst schittert inderdaad door zijn gemeenplaatsen en vage stellingen die wel aanvaardbaar zijn voor iedereen, maar tegelijkertijd geen inhoud hebben. De tekst is niets meer dan een inhoudsloze lege doos en is dus een gemiste kans voor een eerste stap om het gloednieuwe Gemeenschapsonderwijs een volledig eigen karakter te geven.

Minister H. Weckx : U zal de tekst eens grondig moeten lezen.

De heer W. Taelman : Dat heb ik gedaan, mijnheer de Minister. Als u meent dat er zoveel in de tekst staat, heb ik hem blijkbaar niet begrepen.

Minister H. Weckx : U heeft de tekst waarschijnlijk oppervlakkig of diagonaal gelezen.

De heer W. Taelman : Dit is niet mijn gewoonte. Ik heb de kans gekregen om de tekst te lezen. Ik ben ook niet ziek geweest zoals u, mijnheer de Minister.

Minister L. Van den Bossche : Dat kan nog komen als je zo doorgaat.

De heer W. Taelman : In de verklaringen die tot op heden door de top van de ARGO werden afgelegd, klinkt als hoofdtoon de wil om te streven naar een kwaliteitsonderwijs. Daartoe zal echter dringend een nieuw pedagogisch project moeten worden uitgewerkt, uitgaande van krachtlijnen die dit Gemeenschapsonderwijs moeten vorm geven. De nieuwe Gemeenschapsscholen mogen geen copie worden van de vroegere „neutrale“ Rijksscholen die het creatieve element van de tolerantie ontbeerden. De Gemeenschapsscholen moeten een ontmoetingsplaats worden van uiteenlopende meningen waar diverse opties vrij aan de eigen

opvattingen kunnen worden getoetst. Er moet worden gestreefd naar een pluralistisch onderwijs gericht op persoonlijkheidsvorming dat uitgaat van gelijke mogelijkheden voor gelijke kbe-gaafden en „totaalvorming“ op het oog heeft. Over dit alles echter geen woord in het huidige Regeerprogramma. Integendeel.

Minister Coens : Het is de taak van de ARGO om een eigen pedagogisch project uit te werken. Ik meen dat wij een fout zouden begaan indien wij als politiek verantwoordelijken aan de ARGO zouden dicteren hoe hij dat moet verwezenlijken.

Wij hebben bewust gekozen voor een autonomie van het onderwijs, de ARGO heeft in volle vertrouwen de opdracht gekregen om zelf te bepalen op welke manier hij dat ziet.

De heer W. Taelman : Akkoord, mijnheer de Minister, dit is tijdens de besprekingen van het wetsontwerp over de ARGO herhaaldelijk aan bod gekomen. Wij hebben toen ook betreurd dat wij geen bepaalde richtlijnen konden geven. Wij gaan ervan uit dat dit Regeerprogramma misschien wel enkele richtlijnen had kunnen aanwijzen.

Minister D. Coeus : Het verwondert mij dat van PVV-zijde er wordt gepleit voor een soort staatsinterventisme ten aanzien van een nieuwe vorm van onderwijs.

Wij laten het onderwijs over aan de onderwijsverantwoordelijken.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Minister, belangrijk in uw verklaring is dat u het engagement aangaat om u in de toekomst te onthouden van tussenkomsten in die materie. Dat is zeer belangrijk.

Minister D. Coens : Het verwondert mij dat u dat verwondert.

De heer F. Vermeiren : Wij zullen erover waken dat dit zo gebeurt.

De Voorzitter : Ik maak u erop attent dat de heer Taelman het woord heeft.

De heer W. Taelman : Dank u, mijnheer de Voorzitter.

Taelman

Ik had dus gezegd dat er over dit alles geen woord staat in het Regeerprogramma.

Men zal de werking van het gemeenschapsonderwijs aanzienlijk bezwaren door in de beleidsadviserende Algemene Onderwijsraad voor de Vlaamse Gemeenschap subgroepen te installeren per onderwijsniveau of -sector. Het staat dus buiten kijf dat dit een log orgaan dreigt te worden en dat daardoor de werking zal worden ondermijnd.

Ook sectorieel blijven onduidelijkheden en tekortkomingen bestaan. Zo bijvoorbeeld met betrekking tot het buitengewoon onderwijs waar de intentie om na te gaan hoe de sociale, medische en paramedische voorzieningen zullen worden geharmoniseerd heeft bij ons vele vragen doen rijzen. Is het misschien de bedoeling de subsidiëringen voor sociaal, medisch en paramedisch personeel allemaal onder te brengen bij de Administratie voor Gezin en Maatschappelijk Welzijn waardoor alle instellingen die niet erkend zijn door het Fonds 81 uit de boot zullen vallen ?

Ten tweede stel ik mij in deze sector de vraag wat wordt bedoeld met „de impulsen die het belang van de leerlingen moeten centraal stellen”. Een ernstige controle op het systeem waarbij een onafhankelijk PMS-centrum, en ik benadruk opzettelijk het woord onafhankelijk, het oriënteringsattest aflevert en de mogelijkheden van de klasseraden, is voldoende om de belangen van de leerlingen te waarborgen. Bijkomende structuren lijken mij derhalve niet nodig.

Daarenboven wil ik nog opmerken dat uit de tekst helemaal niet is te achterhalen wat de bedoelingen mogen zijn van het alternerend leren in het buitengewoon onderwijs.

Diezelfde vaagheid vinden we ook terug in de summier paragraaf over het kunstonderwijs. Vooreerst moet mij echter van het hart dat de stoeledans binnen de Executieve zeker niet heeft bijgedragen tot een weloverwogen oplossing voor deze sector en de problemen enkel maar heeft verdaagd. Bovendien blijft nog

steeds de onduidelijkheid bestaan of het kunstonderwijs met beperkt leerplan nu tot het onderwijs behoort of deel uitmaakt van de culturele aangelegenheden. Ook het Regeerakkoord biedt ons hierop geen antwoord en een oplossing ligt bijgevolg nog niet in het verschiet. Daarom is dit een eerste concrete vraag naar de Executieve toe, namelijk welke is haar houding in de grijze zone van deze bevoegdheidsregeling.

Minister L. Van den Bossche : Dat werd reeds maanden geleden opgelost.

Minister D. Coens : Het is toch zeer duidelijk dat kunstonderwijs ook onderwijs is.

De heer W. Taelman : Ik dank u voor uw concreet antwoord.

Minister D. Coens : Het is dus niet ingevolge de toevallige bezetting van titularissen in de departementen dat het karakter van het onderwijs verandert. Onderwijs blijft altijd onderwijs.

De heer W. Taelman : Ten tweede is het ook niet klaar wat nu gaat gebeuren met de herstructureringsplannen die momenteel proefdraaien in zes pilootscholen. Zullen deze experimenten uiteindelijk beëindigd worden in juni van dit jaar en geëvalueerd worden in overleg met de sector zelf ?

Minister D. Coens : De evaluatie is aan de gang.

De heer W. Taelman : Zal men ook blind blijven voor het feit dat de nieuwe structuur het budget ernstig gaat bezwaren en blijft men doof voor de vraag naar inspraak vanuit de basis ? Mijn vrees bestaat er namelijk in dat de hervormingsplannen zullen worden doorgevoerd zonder de scholen de gelegenheid te geven op de vernieuwing in te spelen. Deze bekommernis werd reeds een jaar geleden door collega Beysen op dit spreekgestoelte verwoord maar zoals blijkt uit de recente reacties van de werkgroep Kunstonderwijs blijft dit nog steeds actueel. Het feit dat in het Regeerakkoord niet de minste timing wordt voorzien laat de volledige sector met de grootste vragen achter.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, tenslotte wijst dit Regeerakkoord ook nog op een totaal gebrek aan visie vanwege de onderhandelaars in verband met de Vlaamse Universiteiten. Vooraleer de problematiek van de rationalisatie, programmatie en de rationele geografische spreiding van het Universitair onderwijsaanbod aan te pakken, wil de Executieve op korte termijn — terloops gezegd weer zo'n vage timing — het advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid en de Vlaamse Interuniversitaire Raad inwinnen. Daarna dient de Vlaamse Raad zich hierover uit te spreken. Ook wat meer specifiek de integratie van de Economische Hogeschool te Limburg in het Limburgse Universitair Centrum betreft dient de Vlaamse Raad een beslissing te nemen. Ik kan niet anders, collega's, dan hierbij volgende drie bemerkingen te maken.

Ten eerste wil men op deze manier het eigen gebrek aan doortastendheid verdoezelen.

Ten tweede schuift men de politieke verantwoordelijkheid hiermee van zich af.

Ten derde kan deze ganse passage op geen andere manier geïnterpreteerd worden dan als een nederlaag voor de Volksunie. Zij hadden hiervan een punt gemaakt in de onderhandelingen maar zijn naar huis teruggestuurd zonder enige concrete oplossing, spijs alle telefoongesprekken tussen Minister Sauwens en zijn Voorzitter, de heer Gabriëls, indien wij de pers ter zake mogen geloven.

Concluderend kunnen we dus alleen maar vaststellen dat het ganse hoofdstuk in het Regeerakkoord over onderwijs één grote gemiste kans is om een eigen, een specifiek Vlaams onderwijs uit te tekenen. Precies zoals het nieuwe Vlaanderen in weinig zal verschillen van het oude België, vreest de PVV-fractie dat het nieuwe Gemeenschapsonderwijs, waarop reeds zovelen hun hoop hadden gevestigd, in weinig gaat verschillen van het oude Rijksonderwijs.

Minister D. Coens : Mijnheer Taelman, u heeft bij het begin van uw

Coens

uiteenzetting gewezen op het feit dat wij mekaar over alle partijen hebben gevonden met betrekking tot de opbouw van ARGO, het gemeenschapsonderwijs.

Ik zou een oproep willen richten — ook bijzonder tot de PVV — dat wij in deze sector, die zeer belangrijk is voor het onderwijs, zeker nu wij zulks volledig autonoom kunnen doen, in dezelfde geest verder werken.

In het Regeerprogramma hebben wij een aantal krachtlijnen aangeduid. Deze krachtlijnen zullen wij in de Commissie en in de Vlaamse Raad bespreken. Ter zake hoop ik op een positieve medewerking van alle fracties, ten einde ons Vlaams onderwijsbeleid werkelijk gestalte te geven.

De heer W. Taelman : Mijnheer de Minister, u weet dat het zeker niet aan mij, noch aan de PVV-fractie is gelegen. Wanneer in het verleden op ons beroep werd gedaan voor een positieve medewerking, waren wij daar steeds toe bereid. Ook thans is dat het geval.

De Voorzitter : De heer Desutter heeft het woord.

De heer M. Desutter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik wens bondig tussenbeide te komen in verband met het toerisme en met het visserijonderwijs.

Het Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme begint zijn weg te vinden en te functioneren. Met betrekking tot de toekomst denk ik dat hoofdzakelijk een aantal belangrijke beleidslijnen dienen te worden vastgelegd.

Toerisme is heel wat meer dan vrijetijdsbesteding. Het is een harde economische realiteit.

Daarom is studie, planning en research met betrekking tot binnen- en buitenlandse toeristische markten een absolute noodzaak. Een strategisch vijf- of tienjarenplan is zeker een noodzaak.

De taak van het Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme is tweevoudig :

— enerzijds er voor te zorgen dat de uitbouw van onze toeristische accommodatie en de promotie voor onze toeristische troeven dusdanig wordt georganiseerd dat wij deze economisch belangrijke sector ten volle kunnen valoriseren ;

— anderzijds heeft het Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme er voor te zorgen dat iedere Vlaming de gelegenheid krijgt om vakantie te nemen, rekening houdend met zijn specifieke noden en verlangens. Dat betekent dat het Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme oog moet hebben voor de kwalitatieve uitbouw van alle vormen van toerisme.

Er is op het vlak van het sociaal toerisme nog heel wat te doen wanneer wij vaststellen dat slechts 40 procent van de Vlamingen vakantie buitenshuis nemen. Het is verheugend te mogen vaststellen dat in het kader, en onder impuls van het V.C.G.T. een overleg tussen de economische sector en de sector sociaal toerisme op gang is gekomen. Hopelijk horen wij in een nabije toekomst niet meer spreken over „oneerlijke concurrentie”. Duidelijke afspraken tussen de diverse partners moeten vastgelegd worden.

Naar mijn mening zou het Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme zich vooral moeten toeleggen op de buitenlandse markten. Voor het toerisme in eigen land zou het een coördinerende rol kunnen spelen tussen de provinciale federaties.

De provinciale federaties staan dicht bij de gemeentebesturen en beide kunnen in overleg met de private sector de binnenlandse markt zeker aan. Voor het buitenland hebben zij de steun en de medewerking nodig van het Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme.

De promotie in het buitenland dient verder op punt gesteld. Al te vaak is het produkt Vlaanderen, inbegrepen Brussel, afwezig daar waar er diverse steden in het buitenland zich in de

ons omringende landen met hun aanbod uitvoerig en permanent in de belangstelling werken. Vlaanderen moet ook op toeristisch vlak een begrip worden.

Het toerisme is een groeisector bij uitstek, stelt de Regeringsverklaring terecht. Er dient echter over gewaakt dat toerisme niet louter omwille van zijn economische waarde wordt verrekend, doch dat de culturele component voldoende voor ogen wordt gehouden. Toerisme behoort immers tot de culturele aangelegenheden volgens artikel 59 van de Grondwet. Dit is geen kwestie van staatsstructuur ; achter deze optie nl. toerisme als culturele materie, zit een beleidsvisie die Vlaanderen in verband met toerisme voorstaat. Vandaar dat een eenzijdig investeringsbeleid ten gunste van zogenoemde vakantiedorpen vanuit een louter tewerkstellings- en reconversiepolitiek, niet te rechtvaardigen is.

Het investeringsbeleid dient gericht op kwaliteitsverbetering en dit voor alle elementen van de infrastructuur zowel kleinschalige als grootschalige, zowel sociale als commerciële, zowel voor jeugd als volwassenen.

Tevens wil ik pleiten voor verdere professionalisering en vorming van personeel, standaardpakket voor de informatiekantoren enzovoort.

Er dient dringend gewerkt aan de verdere automatisering en informatisering. Mediatel is geen succes zoals voorspeld. Men is niet van de noden en niet van de basis vertrokken, met alle gevolgen vandien. De budgetten voor regionale samenwerking en toeristische infrastructuur kunnen wellicht ook hiervoor aangewend worden.

Ten slotte wens ik er de aandacht op te vestigen dat er in de sector toerisme nog enkele materies die nu geregeld zijn via K.B.'s een decreetale regeling dienen te krijgen.

Daarom dring ik er op aan dat de voogdijminister het Vlaams Commissariaat Generaal van Toerisme — die uitblinkt door zijn afwezigheid — zou aanzetten om de nodige ontwerpen van decreet voor te bereiden wat be-

Desutter

treft het kampeerwezen, het sociaal toerisme en zeker ook de reisbureaus die reeds meer dan 10 jaar wachten tot de wetgeving te zake op punt gesteld wordt.

Ten slotte meen ik dat er van de vakantiespreiding werk kan worden gemaakt, nu ook het onderwijs volledig tot de bevoegdheid van de Vlaamse Executieve behoort.

Ik wil nog even ingaan op het visserij-onderwijs, meer in het bijzonder op één aspect ervan, namelijk het Nautisch Centrum; de zogenaamde simulator. Mijnheer de Minister, ik twijfel er niet aan dat u deze simulator zult plaatsen in uw school, de enige visserijschool van de Vlaamse Gemeenschap, de school waarvan het grootste aantal leerlingen ook na hun studies in de visserij gaan en de school die in de nabijheid van de groeiende haven van Zeebrugge ligt, wat perspectieven opent voor het gebruik van de simulator door bagger-sleep- en loodsdiensdiensten enzovoort. Het zou van een Vlaams Minister onaanvaardbaar zijn indien hij het Nautisch Centrum elders zou plaatsen. Ik herhaal dat de Vlaamse Gemeenschap slechts één visserijschool heeft, die het resultaat is van een fusie tussen een rijks- en een vrije visserijschool, nu reeds tien jaar geleden. Deze fusie kan nu worden beloofd met een degelijke uitrusting. Ik verwacht ter zake spoedig een positieve beslissing.

De Voorzitter : De heer Janzegers heeft het woord.

De heer G. Janzegers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, als Minister van Verkeer, wilde Herman De Croo, ons land omtoveren tot een reusachtige „aire de service” voor het komende Europa. Op die manier zouden wij onze kruispuntfunctie in Europa, die ons in het verleden met de ellende van de duizendjarige oorlog tussen Frankrijk en Duitsland opzadelde, nu vooral economisch kunnen valoriseren. Belgium D.C., het bestuursdistrict van Europa 2000, waar de inboorlingen met het oog op wat dan vooruitgang heet, downstairs hun ondergeschikte, dienstenverleende rol mogen spelen. De TGV

vergeleek hij zeer terecht met het Suez-kanaal, de TGV werd „le Suez du Rail” van de twintigste eeuw. Inderdaad, het Suez-kanaal werd ook in naam van de vooruitgang door de grootmachten aangelegd zonder enige betrokkenheid van de Egyptenaren. In welke mate Vlamingen bereid zijn de rol te spelen van hun Egyptische collega's van toen, hangt onder meer af van het „enthousiasme” en het „rotsvaste geloof” van de eerste onafhankelijke Vlaamse Regering om een eigen beleid door te drukken.

In ieder geval, de vergelijking van Vlaanderen met Egypte door de heer De Croo, doet me denken aan de plagen van Egypte, plagen waarmee ook Vlaanderen te maken heeft. Ter zake mis ik in het Regeerprogramma concrete beleidslijnen ; intentieverklaringen en beloften hebben de mensen al meer dan genoeg gehad !

Een eerste plaag, waarvan mensen verbijsterd opkijken, is de TGV. Op 9 november heb ik daarover een uitgebreid betoog gehouden. Ondanks aandringen van mijn fractievoorzitter, heeft de Voorzitter van de Vlaamse Regering in zijn repliek daarover volkomen gezwegen. We zijn de grootste oppositiepartij in dit Parlement ; misschien geldt de „nieuwe mentaliteit”, waarvan sprake is in de algemene inleiding, van een „open, democratisch en verdraagzaam beleid” alleen maar voor de partijen van de meerderheid.

In ieder geval vinden wij het bochtenwerk van CVP, VU en SP een voorbeeld van de politieke moraal die men er op na houdt.

Hoewel zij jarenlang actief waren in de anti-TGV-beweging, verklaren diverse politici zonder blikken of blozen dat de TGV er mag komen.

In Leuven verklaarde de CVP-voorzitter Herman Van Rompuy en ik citeer :

„Indien uit het milieuverslag en uit contacten met mensen ter plaatse zou blijken dat het op een andere manier beter kan, dan moeten we daaruit de besluiten trekken. Ik stel bijvoorbeeld de jongste dagen vast dat specialisten beweren dat we met sommi-

ge aftakkingen buiten de bestaande spoorwegbeddingen mens en milieu minder schade zouden toebrengen.” Eerder verklaarde hij dat er in Vlaanderen geen plaats was voor een flits-trein.

De heer F. Vermeiren : Dat is ook correct. Het is verkeerd te denken dat de TGV in een bestaande bedding niet meer schade kan veroorzaken, dan wanneer hij op bepaalde plaatsen in een eigen bedding zou rijden. Daarvan kan ik u honderden voorbeelden geven, meer in het bijzonder in de streek die u aanhaalt.

De heer G. Janzegers : U hebt volkomen gelijk en ik kom nog terug op die verschillende mogelijkheden voor de TGV.

Weet de Voorzitter van de Vlaamse Regering nog wat hij allemaal verklaarde in dag- en weekbladen over onze mooie landschappen en over de sleutelpositie van de Vlaamse Regering ? Een collega van zijn partij mevrouw Trees Merckx-Van Goey verklaarde zelfs op 13 december : „De aanleg komt er, dat is zeker. Europees is de beslissing gevallen. Als klein doorgangslaan moeten wij nu de schade tot een minimum beperken en zoveel mogelijk voordelen van het hele project naar ons toehalen.”

Een volksvertegenwoordiger van de VU Luk Vanhorenbeek organiseerde zondag 12 februari jongstleden in zijn bedreigd dorp, Bierbeek, een TGV-wandeling. De VU verspreidt al jaren affiches „Geen snelspoor door onze gemeente”, maar na afloop van de wandeling verklaarde men „dat het traject langs de E40 het minst pijnlijk is, want dan moeten er maar vier tot acht huizen sneuvelen !” Dat wie ont-eigend wordt, nog het beste af is, snapt men blijkbaar niet.

Woordvoerders van de SP verschuilen zich achter de stelling dat ze altijd bedoeld hebben „zo een TGV, nooit”. Of Louis Tobback nog anti-TGV-wandelingen zal organiseren of zich nog op de sporen van de TGV zal leggen wordt weggelachen. Politieke moppen, heet dat dan. Karel Van Miert is overigens ook al uit Kortenberg verhuisd.

Er wordt blijkbaar veel ingeslikt en

Janzegers

de waarheid zal wel aan het licht komen, waarschijnlijk na de Europese verkiezingen, want dan is men een paar jaar gerust.

De manier bijvoorbeeld waarop het Milieu-Effectrapport afgehaspeld wordt, is misschien een voorbeeld van — ik citeer uit het Regeerprogramma — de „constructieve geest van samenwerking en wederzijds respect” tussen de nationale overheid en de deelgebieden.

Kort kunnen we het volgende opmerken.

Er is geen decreet in Vlaanderen dat de MER-rapportage regelt. Men verwijst nogal graag naar een richtlijn van de Europese Gemeenschap, maar die richtlijn wordt nauwelijks in acht genomen. Wat het Antwerpse betreft, steunt men op een vragenlijst van 1 bladzijde, die naar de gemeentebesturen wordt opgestuurd.

De heer F. Vermeiren : Het is een vragenlijst van zes bladzijden.

De heer G. Janzegers : Inderdaad, zes bladzijden voor wat betreft het traject Brussel-Luik, maar er ontbreken heel wat zaken in.

De heer F. Vermeiren : Het gaat niet over wat er ontbreekt. De vraag is hoe de gemeentebesturen binnen een kort tijdsbestek en met het personeel waarover zij beschikken degelijk werk kunnen leveren.

De heer G. Janzegers : Dat is een zeer pertinente vraag. U kent toch het antwoord van Minister Dehaene daarop ?

De heer F. Vermeiren : Bovendien weet men dat de firma's of de ingenieursbureaus in kwestie weigeren de gemeentebesturen of de studiebureaus, aangeduid om de belangen van de gemeente te verdedigen, de nodige informatie te verstrekken zeggende dat zij van hun overheid opdracht hebben gekregen niets mede te delen.

Ik begrijp niet hoe een MER-studie kan gebeuren wanneer men beide partijen onvoldoende inlicht en wanneer men beide partijen de middelen

niet geeft en evenmin de tijd om het te doen. Wat op dit ogenblik gebeurt is eenvoudigweg een lachertje.

De heer G. Janzegers : Ik ben het volledig met u eens.

Openbaarheid van bestuur en een brede maatschappelijke bevraging is er dus niet bij ondanks het feit dat dit ook een vraag was van leden van de meerderheid die zelfs, zoals CVP-senator Yvan Ottenbourg, aandrongen op een maatschappij-effectrapport, maar dat was vóór 1 januari 1988.

Het huidig Milieu-Effectrapport is een voorspelbaar tijdverdrijfje, geschreven op de buik van de NMBS, de opdrachtgever en waarvan enkele maatschappijen financieel beter worden. Men gaat uit van het feit dat de TGV er komt en dat men moet kiezen tussen oplossing 1, 2 of 3, een banaal nummertje over het afwegen van tracé-varianten. Over de zin van het project wordt niet meer gesproken, dat wenste ik toch te benadrukken.

Ik stel vast dat de Vlaamse Regering twee principes naar voren wil schuiven in verband met de TGV. Een eerste, dat die „eventuele”, en dat mag wel onderstreept worden, snelspoorlijnen een integrerend deel moeten vormen van het eigen spoorwegnet en voor betere spoorverbindingen in Vlaanderen moeten zorgen. Hoe kan dat met een trein die alleen maar in Brussel, Antwerpen en Luik zal stoppen ?

Ten tweede wil de Vlaamse Regering dat ze ten volle betrokken wordt bij het project en dat er zelfs geen principiële beslissing mag genomen worden zolang er geen MER is uitgevoerd. Die MER mag zich ook niet beperken tot de studie van het tracé en de informatie over de MER zal zo ruim en zo bevattelijk mogelijk verspreid worden. Ja, zelfs de inspraak van de bevolking zal door de Vlaamse Regering beschouwd worden als een essentieel element in de totstandkoming van haar besluitvorming. Klinkt mooi, maar in hoeverre is de principiële beslissing reeds genomen en worden de MER-rapporten in een belachelijk ijtempo afgewerkt ? Minister Dehaene heeft ter zake geen

oor naar de klachten van studiebureaus en gemeentebesturen. De Vlaamse Executieve heeft het altijd over haar sleutel, namelijk het feit dat zij de bouwvergunning moet afgeven. Naar ons gevoel gaat het om een sleutel van een huis waarvan de ramen, kelder- en achterdeuren openstaan. Op 9 november heb ik gezegd, en ik blijf dat herhalen, dat de feiten duidelijk maken dat de nationale Regering helemaal niet wakker ligt van de pretenties van de Vlaamse Regering. Het negeren van de Vlaamse Regering op haar papieren eisen steunt op de wetenschap dat het verzet — voor zover dat er is — van de Vlaamse Regering zal sneuvelen op de nu reeds vaststaande onmogelijkheid om een TGV-net in of langs de bestaande spoorinfrastructuur en uurregeling in te passen.

En dit brengt me dan tot de voor de hand liggende vraag : waarom wordt er geen ruimte overgelaten voor een zogenaamde nul-optie ? Waarom wordt er niet nagegaan wat de sociaal-economische en ecologische gevolgen zouden zijn als het hele project niet wordt uitgevoerd en ons land zijn grenzen sluit voor het TGV-project ? Waarom vraagt men zich niet af wat het zou betekenen indien men de miljarden die nu klaar liggen voor het TGV-project voor andere en meer zinvolle initiatieven zou gebruiken ?

Schrikt men ervoor terug de mytevorming rond de TGV te ontmaskeren ? Ik vernoem er enkele.

De mythe van de „voortgang”. Treinen die tegen 300 km per uur razen, spreken tot de verbeelding. Maar waarom kiest men dan niet voor de Duitse Transrapid of HSST ? Die doet 500 à 600 km per uur !

De mythe van de „snelheid” en de „toenemende mobiliteit”. Nu zouden er reeds mensen zijn die dagelijks tussen Parijs en Lyon pendelen. Vraagt men zich wel af wat het sociaal en financieel betekent, elke dag 900 km of 4 uur in de trein ? Hoe oud is niet de Vlaamse eis naar „Werk in eigen streek !” ?

De mythe van de nieuwe soorten technologie die niet meer inspelen op

Janzegers

de werkelijke behoeften van de mensen maar zelf hun eigen behoeften scheppen en dit via gewillige Ministers met een agressieve en misleidende reclame aan de bevolking gaat aansmeren. Welke waarden hebben uitspraken als bijvoorbeeld „de TGV, de kathedraal van de XXe eeuw !” ?

Ter zake wensen wij de Vlaamse Regering een beetje minder DIRV en een beetje meer durf toe om oog te hebben voor de werkelijke noden van de bevolking en niet voor wat de Franse industriële lobby's en de internationale bankwereld nodig heeft. Al te schandelijk wordt het wanneer men de bevolking op een dwaalspoor gaat zetten met nu plots aan te kondigen dat de TGV dé hefboom gaat worden om het verkommerde openbare vervoer terug op te krikken. Cy-nischer kan het niet, na jaren van verloedering, van afschaffing van lijnen en stations, van prijsverhogingen, gaat men het dagdagelijkse vervoer van jan en alleman laten afhangen van het al dan niet aanleggen van een luxe-vervoer voor een beperkte groep. De TGV is geen symbool van vooruitgang voor de massa pendelaars die hun treinen zullen weggedrukt zien door de TGV !

Heeft men oog voor de socio-economische en ecologische kosten in het dossier „openbaar vervoer” ? Hoeveel kost ons de zure regen, de files, de verkeersongevallen, het lawaai, de weerslag van het winterzout, de ontregelde waterhuishouding, het sociaal isolement tijdens het weekend en het verlof in dorpen waar geen bus meer komt, de gemiste kansen op werk voor wie geen auto heeft, enzovoort ? Het zijn allemaal argumenten om zonder voorbehoud eerst te kiezen voor een degelijke uitbouw van het openbare vervoer, in plaats van zijn energie te steken in de glitter van de TGV.

Gisteravond werd in Bertem door het „Brabants Anti-TGV-Komitee” per bedreigde gemeente een overzicht gegeven van de sociaal-economische weerslag van de TGV voor de inwoners. Als lid van de Vlaamse Raad, verkozen door de bevolking, was ik

beschaamd te moeten vaststellen dat vele collega's uit andere partijen het niet meer de moeite waard vinden om aanwezig te zijn.. .

Wat staat er in de inleiding van het „Vlaamse Regeerprogramma” ? „Het Vlaams beleid moet uitgaan van de fundamentele aspiraties van iedere Vlaming en van ons volk in zijn geheel” ? „Het Vlaams beleid zal de ontwikkeling bevorderen van een open Gemeenschap waarin alle burgers zich thuis weten en waarin maatschappelijke verantwoordelijkheid voorop staan” ? Geldt dit ook voor die mensen die bedreigd worden in hun woon-, werk- en leefmilieu ? De Vlaamse Raad, die „de politieke uitdrukking is van het Vlaamse Volk” kan dus een permanente dialoog met de bevolking missen ? Nu ja, bij het ARGO-akkoord, afgesloten tussen 3 mannen en 1 vrouw, beweerde men ook dat 90 procent van Vlaanderen achter dit akkoord stond ! Wat Vlamingen zelf doen, doen ze inderdaad stukken beter : voor die wiskundige Hi-Tech zou zelfs Willem 1 zijn kroontje afgedaan hebben.. .

Graag had ik nog uitgebreid over de negen andere zware plagen die het Nieuwe Egypte langs het TGV-kanal bedreigen. Ik vernoem de afvalproblematiek, de recente ontwikkelingen in onze plaatselijke golfloorlogen, het statuut van ontwikkelingszone voor achtergebleven gebieden zoals het Pajottenland en het Hageland, de werkloosheid die men zo netjes in de statistieken kan verbloemen of waarbij men hulpeloos staat bij drama's als bijvoorbeeld de sluiting van Philips. En dan bedenken dat de Voorzitter van de Vlaamse Regering zes maand ervoor verklaarde dat hij zeer goed op de hoogte was van de toestand en dat het voortbestaan van Philips-Leuven gegarandeerd was. Andere plagen zijn de blijvende sociale pendel in heel wat gebieden, de intriges van de betonlobby's die azen op nieuwe autowegen — het doortrekken van de A2 bijvoorbeeld — of op de aanleg van nieuwe ringen en bijkomende rijstroken. Verder de ruilverkaveling waarbij men vragen kan stellen rond landschapsvermindering, het uitbannen van kleinschalige bedrijven, de bodemdegradatie en -erosie, de wateroverlast, de groot-

schalige ingrepen in waterlopen, zoals rechttrekkingen en aanleg van wachtbekkens en de politieke benoemingen.

Jammer genoeg heeft onze Voorzitter beslist dat wij maar een spreektijd kregen van 15 minuten. Misschien getuigt dit van een gebrek aan inspraak, misschien werd het ingegeven door zijn bekommernis om de leden van de Vlaamse Regering die een 60-tal redevoeringen moeten verwerken, een beetje te sparen.

De Voorzitter : Mijnheer Janzegers, dat is, zoals het behoort en gebruikelijk is, een afspraak tussen de fracties.

De heer G. Janzegers : Dank u, mijnheer de Voorzitter. Ik denk bovendien dat lange nachtzittingen niet getuigen van respect voor de mens, zelfs al gaat het om politici.

Tot slot wil ik wel de volgende oprisping kwijt. Persoonlijk draai ik nog maar één jaar mee in dit halfroond. Tevoren was ik 30 jaar lang actief in allerlei actiegroepen en verenigingen. Vanuit die ervaring kan ik akkoord gaan met de bewering uit de inleiding van het Vlaamse Regeerprogramma dat „een democratisch beleid moet uitgaan van de fundamentele aspiraties van de mensen naar een beleid, waarin alle burgers zich thuis weten en waarin iedereen de kans geboden wordt zichzelf maximaal te ontplooien”. De waarde van een democratie hangt af van de aandacht die zij heeft voor de zwakkeren en de kansarmen in de maatschappij.

Ter zake heb ik maar al te vaak ondervonden dat er een zeer grote kloof gaapt tussen het papieren proza van de programma's en de realiteit van het beleid. Door de vrouwelijke nieuwsgierigheid is de mensheid veel kwijt geraakt. Door Eva vlogen wij uit het Aards Paradijs, door Pandora raakten we de rest kwijt, behalve de hoop. Als Groenen kozen wij voor de kleur van de Hoop. Ecologie krijgt meer aandacht bij de andere partijen, mogelijk om electorale redenen. Maar hoe lang zal men over ecologie kunnen blijven praten en schrijven zonder concreet te handelen, zonder ook via een concreet beleid politiek anders te gaan leven ?

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter en leden van de Executieve, collega's, dat er bij de zogeheten geboorte van het nieuwe Vlaanderen geen gejuich, enthousiasme en hoerageroep weerklinkt, blijft blijkbaar alom verwondering wekken. Wie het geslabak, het kranten lezen, het absentisme, het gegeueu en de glazige blikken van deze zogeheten founding fathers aanschouwt, weet genoeg. Hoe komt het dat de geboorte van het nieuwe Vlaanderen alleen maar wordt erkend door een paar politici en journalisten uit Belgische regeringskringen ? Zou dat niet eenvoudigweg twee redenen hebben : ten eerste, het is geen geboorte, maar een misgeboorte ; ten tweede, het is niet de geboorte van een nieuw Vlaanderen, maar gewoon een door België bepaalde vanuit de centrale staat gemoduleerde en kortgehouden staats hervorming op basis van verleende bevoegdheden en, wat nog erger is, op basis van veel te weinig verleende centen. De malaise is dus logisch, de verbittering voor de hand liggend, de onverschilligheid evident. Het Vlaamse Regeerprogramma is even evident, voor de hand liggend en logisch nietszeggend. Het Vlaamse Regeerprogramma is dus, na de staats hervorming van 1988, geen zelf bepaald en ontworpen plan ; het is geen zelfbepalend oordeel, maar het is niets meer dan een soort kwitantie, een ontvangstbewijs, een loyauteitsakte van de Vlaamse vazal, afgelegd in handen van de Belgische leenheer.

En dan komt de belangrijkste vaststelling die men kan doen, namelijk dat heel dit Regeerakkoord uiteindelijk slechts het gehalte heeft van een document dat door de burgemeester van een plattelandsgemeente zou worden afgeleverd indien men hem zou verplichten zo protserig te zijn een Regeerprogramma af te scheiden. Het hele euforische hoerageroep van de in termen van soevereiniteit als stompje te bepalen Vlaamse Regering heeft iets tragisch, iets meelijwekkends.

De manier waarop hier over een

nieuw Vlaanderen wordt gehandeld, heeft iets van de kikker die zichzelf opblaast, heeft iets van Baas Ganzendonk. Het hele ding noem ik met dat prachtige woord waar alles inzit : Vlaamskiljonisme.

Na mijn inleiding wens ik vervolgens enkele opmerkingen te maken. Wij hebben naar verluidt het onderwijs in handen. Iedereen zegt dat het kwaliteitsonderwijs moet worden. Ik ga daarmee volkomen akkoord.

Intussen doet men gewoon voort met wat men altijd heeft gedaan in België en dat is niet zo fraai.

Wie met onderwijsmensen spreekt, weet dat het niveau en de kwaliteit van het onderwijs niet generatie per generatie maar van jaar tot jaar onttellend verminderen. Het Vlaams Blok is van mening dat de eerst in het staatsonderwijs en daarna in het vrij onderwijs toegeslagen vernieuwings- en hervormingsdrang aan de basis hiervan ligt. Deze vernieuwingsdrang werd en wordt gestuurd door krachten die de vervlakkening en de gelijkschakeling — het egalitarisme — voorop hebben gesteld. Het nivelleren van de kwaliteit met de minst bekwamen als norm — een idee dat wortelt in het Marxisme, en dat alles in een vorm van verkeerd begrepen liefde voor de zwakkeren — heeft ons onderwijs kapot gemaakt.

In plaats van de eigenheid van het menselijk individu centraal te stellen, zoals die wortelt in de Westerse beschaving, en daardoor ieder met zijn begaafdheid zijn eigen leven te laten ontwikkelen, is men in die hervormingsdrift uitgegaan van het groeps- en massa-idee, ik herhaal zoals dat wortelt in het Marxisme en de progressieve waanzin van mei 1968.

Minister L. Van den Bossche : De enige verstandige bent u. Over waanzin gesproken !

De heer G. Annemans : Kwaliteit wordt dan iets vies of hooguit een kreet, mooi in de mond van wauwelende politici in meerderheidpartijen. De moord op het type 2, op deze symbolische alleszins krachtige motor van het traditie-respecterend en traditioneel onderwijs, is in deze con

text typisch voor wat de jongste twintig jaar gaande is in het onderwijs. Ik zou bijna zeggen : het is het laatste maar niet het minst belangrijke hoofdstuk van een rampzalige evolutie.

Even wil ik van deze tribune gebruik maken om de schande van de Brusselse gewestvorming aan te klagen. de huidige meerderheid heeft daar een verderfelijke hoofdrol in gespeeld, met het nationaal Belgisch petje op en het nationaal Belgisch stemknopje onder de wijsvinger.

De heer V. Peuskens : De schande van 1 miljoen ! Geef daar maar eens uitleg over.

De heer G. Annemans : Hoewel ik niet van plan was ooit hierop in te gaan, zal ik het nu toch even doen.

Toen de affaire in Nederland bekend werd, was zelfs in het verderfelijke, totaal waanzinnige en helemaal niet erg tolerante Holland — ik spreek het uit met een „o” —

De heer V. Peuskens : Dat miljoen wilde u toch wel binnenhalen, met een ereloonnota van een advocaat.

De heer G. Annemans : U moet mij laten antwoorden. Zelfs in dat bepaald niet tolerante en in mijn ogen waanzinnige Nederland was eenieder, van uiterst links tot uiterst rechts, het erover onmiddellijk eens dat de spot moest staan op de moraliteit van de journalistieke praktijken. Dat u er niet aan toe bent, kan ik alleen maar aan uw domheid wijten.

Ik kom terug op de Brusselse gewestvorming. Ik herhaal dat de huidige meerderheid daar een verderfelijke hoofdrol in heeft gespeeld, met het nationaal Belgisch petje op en het nationaal Belgisch stemknopje onder de wijsvinger.

De Vlaamse „Baas Ganzendonk” heeft naar eigen zeggen zijn hoofdstad in Brussel, maar hij beseft niet eens dat hij die hoofdstad zelf buiten zijn eigen grenzen heeft gelegd. Bijgevolg is hij te gast in een gewest met dezelfde bevoegdheden, met een zelfde afgegrensd grondgebied, met eenzelfde financieringsregeling. De Vlaamse Gemeenschap is niet te

Annemans

gast in haar eigen hoofdstad maar in een hoofdstad die buiten haar grenzen ligt.

Blijkbaar beseft men onvoldoende wat de kracht kan zijn van het eigen Gewest Brussel. Men beseft ook niet dat het een grote grap is om hier grote woorden te spreken over die Vlaamse hoofdstad, waar wij van alles en nog wat gaan doen, maar waar wij eigenlijk niets anders zijn dan een gemeenschap op bezoek, die hier en daar gelijktalige Vlamingen ontmoet, waarvan wij beweren hen garanties te hebben gegeven. Zij beschikt echter niet over een pariteit en kan ons alleen maar verwelkomen omdat wij dezelfde taal spreken, en niet meer omdat wij tot dezelfde gemeenschap behoren.

Minister H. Weckx : Mijnheer Annemans, zou u willen ophouden met de Brusselse Vlamingen te beledigen. Ik meen dat dit de beste dienst is die u hen kan bewijzen.

De heer G. Annemans : Ik meen te mogen zeggen dat ik verwonderd was toen bij de vorming van het Brusselse Gewest, de Brusselse Vlamingen de Vlamingen, die kritiek uiten op de vorming van dat Brusselse Gewest, kwamen bekritisieren. De Brusselse Vlamingen vroegen te worden gerust gelaten omdat zij het hier goed hadden. Dit is één aspect, maar er bestaat ook het recht van de Vlamingen. Ik verwijs hierbij naar de heer Van Gerven waarmee u een polemiek heeft gevoerd. Inderdaad, er bestaat ook het recht van de Vlamingen om kritiek uit te oefenen op het feit dat de Brusselse Vlamingen bij de onderhandelingen op Hertoginnedal onvoldoende garanties hebben gekregen. Daaruit hebben deze trouwens ten onrechte afgeleid dat het Brusselse Gewest mocht worden afgesneden van het Vlaamse hinterland.

Minister H. Weckx : Ik geef u ter overweging de documenten van het Overlegcentrum er nogmaals op na te slaan. U zal vaststellen dat ook op dat vlak het Overlegcentrum van de Vlaamse Verenigingen de positieve elementen in dit akkoord duidelijk heeft onderschreven en aangehaald.

De heer G. Annemans : U zal toch niet ontkennen dat kritiek vanwege het OVV inzake het ontwerp over Brussel heeft weerklonken. Deze kritiek was van aard om het Brusselse ontwerp niet goed te keuren.

Minister H. Weckx : De kritiek was genuanceerd.

De heer G. Annemans : Die was niet zo genuanceerd als wij de heer Van Gerven mogen geloven. U gaat toch niet beweren dat de heer Van Gerven u een attest heeft gegeven om het Brusselse ontwerp goed te keuren.

Minister H. Weckx : Mijnheer Annemans, u bent opnieuw bezig de geschiedenis te schrijven zoals u ze wil geschreven zien. De heer Van Gerven was zelfs niet meer aanwezig op het ogenblik dat het Overlegcentrum aangaande Brussel stellingen heeft ingenomen. Maar, zoals gezegd, heeft u altijd de gewoonte de geschiedenis te schrijven zoals u zou willen dat ze zich voordoet.

De heer G. Annemans : Ik kan in elk geval zeggen dat het Davidsfonds zich tot de laatste snik heeft verzet.

De heer L. Vanhorenbeek : De heer Van Gerven sprak in persoonlijke naam.

De heer G. Annemans : Goed, ik noteer dat de heer Van Gerven niet sprak namens het Davidsfonds ? De kritiek van het Davidsfonds, zoals ik hem op briefpapier van het Davidsfonds heb gelezen was dus alleen de persoonlijke mening van de heer Van Gerven, aldus ook de heer Weckx ?

Minister H. Weckx : De heer Van Gerven heeft beweerd namens het Davidsfonds te spreken maar heeft de talrijke leden van het Davidsfonds noch zijn talrijke afdelingen nooit hierover geraadpleegd.

De heer G. Annemans : Maar zijn die talrijke afdelingen hem daarin afgevallen ?

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Voorzitter, ik was niet van plan mij in dit debat tussen het Vlaams Blok en een CVP-Minister te mengen. Maar als Minister Weckx doet alsof al die Vlaamse geledingen zoals het Davidsfonds akkoord gingen met de

voorstellen over het Brusselse Gewest, dan neemt hij met de waarheid toch ook een loopje. Mijnheer de Minister, u moet maar eens gaan luisteren naar wat al die Vlaamse verenigingen zeggen.

De Voorzitter : Heren, geef de heer Annemans de kans zijn stelling uiteen te zetten.

De heer G. Annemans : Ik wil hier vooral zeggen dat het niet aan de Brusselse Vlamingen was om het lot van Brussel binnen of buiten Vlaanderen te leggen. De repliek van de Brusselse Vlamingen is voor mij niet voldoende om mij ervan te overtuigen dat ik als Vlaming niet mag zeggen dat Brussel geen derde Gewest mocht worden.

Minister H. Weckx : Het zijn niet alleen de Vlaamse Brusselaars die dat akkoord hebben gemaakt. U weet zeer goed wie er op Hertoginnedal aanwezig was. Ook de Vlaamse partijvoorzitters waren daarbij betrokken. Het is niet tot stand gekomen in de schoot van de Brusselse Vlamingen.

De heer G. Annemans : Het is onderhandeld door de Brusselse Vlamingen.

Minister H. Weckx : . . . medeonderhandeld.

De heer G. Annemans : Men heeft daardoor het idee gewekt dat het een probleem was van de Brusselse Vlamingen, terwijl het in feite om een Vlaams probleem ging indien men ten minste van mening mocht zijn dat Brussel de Vlaamse Hoofdstad moest blijven en in ieder geval moet worden.

Voorts wil ik hier voor de zoveelste keer herhalen dat wij het beleid van de Vlaamse Executieve afwijzen dat er van uitgaat dat het migrantenprobleem zal worden opgelost via integratie. Wij willen dat taboe doorbreken omdat wij als Vlaams nationalistische partij van mening zijn dat wij dringend moeten durven denken aan een mogelijke terugkeer van de overgrote meerderheid van de hier aanwezige niet-Europese gastarbeiders. Ik zou hierbij een bedenking kwijt willen over verdraagzaamheid en plu-

Annemans

ralisme, begrippen die vanop deze tribune, vanuit deze Vlaamskijlonistische manifestatie naar voor worden geschoven. Wanneer men de stem van de burger voor het Vlaams Blok vanuit een pluralistische verdraagzaamheid interpreteert als zijnde de stem van iemand die misleid werd, gaat men een gevaarlijk pad op.

De heer V. Peuskens : U maakt misbruik van de democratie. Zonder die democratie zou u hier niet kunnen spreken.

De heer G. Annemans : Vanuit democratisch oogpunt gezien gaat men een pad op waarvan men wel het begin, maar niet het einde kent. Als men die stem van die burger wegwuift met de bedenking dat hij misleid werd, dan wuift men per definitie sowieso het hele democratische bestel weg. Wie het democratisch spel speelt moet de spelregels blijven volgen, in al zijn consequenties.

Minister L. Van den Bossche : U ook.

De heer G. Annemans : Men moet dat spel niet vervalsen door één factor te willen uitsluiten, tenzij men bereid is om het hele bestel te herdenken.

Minister J. Lenssens : De vraag is wie misleid wordt en wie hier tracht te misleiden.

De heer G. Annemans : Mijnheer Lenssens, als u zegt dat mijn kiezers misleid zijn en ongelijk hebben omdat ik ze misleid heb, dan mag ik dat per definitie van iedere kiezer zeggen, ook van de uwe. Met zo een bewering gaat u een gevaarlijk pad op. Ik wens dat hier in het kader van de verdraagzaamheid even aan te stippen.

Minister L. Van den Bossche : Matig uw taalgebruik en spreek dan niet van waanzin in verband met mei 68.

De heer G. Annemans : Mijnheer Van den Bossche, u gaat toch niet ontkennen dat mei 68 waanzin was.

Minister L. Van den Bossche : Dan bent u nog veel waanzinniger.

De heer G. Annemans : Onze boodschap over dit thema is kort en krachtig. Men zal niet onbeperkt en ongestraft volkeren, culturen en beschavingen kunnen blijven vermengen. Men kan dat niet onbeperkt en ongestraft.

De heer V. Peuskens : U wilt het anders.

De heer G. Annemans : In dit verband wil ik verwijzen naar Kierkegaard die in één van zijn dagboeken een beeld aanhaalt van een circus waar al de kijkers naar het podium schouwen. Plots komt de clown op dat podium.

De heer V. Peuskens : Die clown bent u.

De heer G. Annemans : Die clown begint brand te roepen. Iedereen begint bulderend te lachen. Er stijgen enorm veel kreten op, maar het circus brandt lustig af met al degenen die erin zaten. Ik weet niet of de clown erbij was, maar ik wil inderdaad de clown zijn. Ik roep niets anders dan : „Brand !” Wij zullen brand blijven roepen in de hoop dat de couscouskretten uiteindelijk zullen uitmonden in een couscousbeleid. Geen kreten maar een beleid is het enige waar wij om vragen. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De Voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, leden van de Executieve, collega's, ik wens te spreken over twee onderwerpen, namelijk over het onderwijs, over Antwerpen en tegelijkertijd het Antwerps onderwijs.

De moed zinkte mij enigszins in de schoenen toen ik vanmorgen in een aantal kranten las dat, wat hier gebeurt, als oeverloos gezwam wordt afgedaan. Als parlementsleden moeten wij helaas naar alle mogelijke middelen grijpen die ons nog ter beschikking staan om onze klanken te uiten.

Ten eerste, wil ik spreken over het deel binnenlandse aangelegenheden. Tot mijn grote vreugde wil de Vlaamse Regering bijzondere aandacht be-

steden aan de complexe problematiek van de grootschaligheid waarbinnen de bijzondere positie van Antwerpen wordt erkend. Indien wij niet beter wisten zouden wij geloven dat deze zinsnede in de eerste plaats is bedoeld als doekje voor het bloeden voor de afwezigheid van Antwerpse Ministers in de Vlaamse Executieve. Mijn beperkte ervaring in de Vlaamse Raad leert mij evenwel dat het de Antwerpenaar in dit midden past — volstrekt in tegenspraak met zijn natuur — enige terughoudendheid ten toon te spreiden. Antwerpen wordt immers algemeen beschouwd als een rijke en welvarende stad. Kortom, de Stad heeft, in vergelijking met andere regio's, in de beeldvorming van vele collega's bijzonder weinig reden om zich aan de klagmuur op te stellen.

De lasten voor het economisch functioneren van Antwerpen en van gans dit stadsgewest vallen echter vooral ten laste van de inwoners van de stad. Uit een recente studie van de UFSIA blijkt evenwel dat 39 gemeenten rechtstreeks afhankelijk zijn van de economische activiteiten van de stad. Ik verwijs hierbij naar vorige sprekers.

In Antwerpen en ook in andere steden van ons Vlaamse land gebeuren dingen die door de Engelsen de „innercity”-problematiek wordt genoemd. Gelukkig heeft zich dat bij ons alleen vertaald in een verkiezingsuitslag die onrustbarend is voor alle democratische partijen en nog niet in hevige straatrellen. Toch zijn wij helaas het stadium voorbij dat wij nog enkel moeten voorkomen in plaats van te genezen. Voor de Stad Antwerpen hebben een aantal ongunstige demografische en sociaal-economische ontwikkelingen van de laatste vijftien à twintig jaar tot aanzienlijke problemen geleid. Het steeds verder gaande sub-urbanisatieproces heeft tot een gevoelige daling van de bevolking in de binnenstad geleid. Daarbij komt nog dat de sociale selectiviteit van de migratiestromen heeft geresulteerd in een toenemende concentratie van economisch zwakke en kwetsbare bevolkingsgroepen in de binnenstad. Ook op het vlak van de werkgelegenheid heeft de crisis veel scherpere vormen aangenomen in de binnenstad dan in

Van Peel

de sub-urbane zone. De desindustrialisering heeft vooral de tewerkstellingsmogelijkheden voor laaggeschoolde handarbeiders aangetast. De binnenstedelijke bevolking werd meer en meer gemarginaliseerd. Deze hoge concentratie van economisch zwakkere bevolkingsgroepen in de stad heeft ongetwijfeld ook een belangrijke rol gespeeld in de zeer slechte toestand van een deel van het stadspatrimonium in de binnenstad. Lage inkomensgroepen zijn immers vaak niet in staat de onderhouds- en herstellingswerken te betalen die nodig zijn om hun meestal oudere huurwoning voor verdere aftakeling te behoeden. Bovendien wil ik in dit verband nog doen opmerken dat Antwerpen een aantal supergemeentelijke opdrachten dient op zich te nemen in verband met onderwijs, veiligheidsdiensten, openbaar vervoer en ook in de culturele en sociale sector. Bijvoorbeeld dienen tekorten van ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen te worden bijgepast.

Al deze elementen wijzen erop dat, indien de sociaal-economische en culturele ontwikkeling van de groeiende Antwerpen in de toekomst behouden moet blijven, er een aantal maatregelen noodzakelijk zijn. In de eerste plaats dient de verdere ontvolking en de verpaupering van de oude binnenstad verder te worden afgeremd. Hiervoor mag van de Vlaamse overheid een substantiële bijdrage worden verwacht want, wil Antwerpen in de toekomst haar ontwikkeling blijven verzekeren, dan zal een grote solidariteit van het Vlaamse Gewest nodig zijn. Deze solidariteit zal zich automatisch manifesteren als rekening wordt gehouden met de inkomensstructuur van de gemeente, met de sociale en culturele lasten die zij op zich moet nemen en met de belastingvoeten die zij aan haar inwoners moet opleggen. Laten wij niet vergeten dat Antwerpen de laatste zes jaar aanzienlijke saneringsinspanningen heeft doorgevoerd met betrekking tot de afvloeiing van personeel. De Stad heeft tevens de hoogste gemeentelijke belastingen van het Arrondissement. Zoals terecht in dit Regeerprogramma wordt beklemtoond, dient niet alleen de stedelijke maar

ook de Vlaamse overheid een actieve rol te spelen, willen wij onze grote steden behoeden voor verziekte „inner city” toestanden.

Het is in het algemeen belang dat wij onze grote steden niet laten verzieken. Niet alleen tegenover de zwaksten in onze samenleving is dat onze plicht, ook tegenover de democratie zelf. Antwerpse verkiezingen in oktober 1988 en Berlijnse in februari 1989 zijn een belangrijk politiek signaal niet alleen voor de steden maar voor heel het land.

Ik wil het ook even hebben over het luik „Onderwijs”. Het verheugt mij dat het Vlaams Regeerprogramma beklemtoont dat de kwaliteit van het onderwijs van primordiaal belang is. Nu is het opvallend dat zowel in de globale maatschappelijke discussies over het onderwijs als in de pedagogische benadering die kwaliteitsnorm terug in sterke mate wordt verbonden met de persoon van de leerkracht.

Wij komen uit een tijd waarin het onderwijsdebat vooral toegespitst werd op de structuren en op de daarmee samenhangende pedagogische inhoud, met name in het secundair en ook wel in het basisonderwijs. Leerkrachten werden impliciet bekeken door onderwijsvernieuwers, politici en pedagogen als de doorgeefluiken, de instrumenten die een of ander goed uitgekend pedagogisch concept vorm moesten geven.

Gelukkig heeft dit niet geleid tot een te grote demotivatie bij onze leerkrachten, maar in vele gevallen toch wel tot een grote moeheid. Het verheugt ons dan ook dat de laatste „storpjes” die nog over deze onderwijsstructuren woeden zullen verdwijnen als wordt uitgevoerd wat in dit Regeerprogramma is vermeld, met name als het koninklijk besluit betreffende de algemene structuur en de organisatie van het secundair onderwijs met ingang van 1 september 1989 veralgemeend wordt doorgevoerd.

Ik wil er hier op aandringen dat dringend komaf zou worden gemaakt met de onzekerheid waarin vele scholen en leerkrachten nog menen te verkeren. Snelle uitvoeringsbesluiten zijn

dan ook nodig opdat de scholen tijdig hun voorbereidingen kunnen treffen. Er is dus hoop dat dit structurendebat ten einde loopt.

Waar staat ondertussen de figuur van de leerkracht? De kwaliteit van het onderwijs zal in de toekomst staan of vallen met de beleidsaandacht voor zijn persoon.

Het hier voorliggend regeringsprogramma betekent daarvoor een eerste aanzet. Toch vind ik er al te voorzichtige zinnen in terug zoals: „Met betrekking tot het onderwijspersoneel zal onderzocht worden welke initiatieven kunnen worden genomen om de aantrekkelijkheid van het beroep en de beroepsloopbaan te verhogen”.

Er wordt verder verwezen naar navorming en recyclage. Toch denk ik dat het probleem dieper zit.

De eerste ernstige symptomen worden gesignaleerd in het technisch onderwijs waar men al met ernstige recruiteringsproblemen kampt. Met beginweddens die in het beste geval 31.000 frank bedragen, slaagt men er vaak niet meer in voldoende waardevolle en ervaren beroepsmensen aan te trekken als leraar beroepspraktijk. Maar ook informatici, wiskundigen, economen stellen vast dat de particuliere sector hun kwaliteiten hoger waardeert dan het onderwijs. Banken en verzekeringen recrutereren graag onder de weinige mannelijke onderwijzers die nog resten. In het algemeen is er sprake van een massale vrouwelijk king van het leraarsberoep. Dat zegt niets over de kwaliteit maar wel iets over het feit dat wellicht vooral de combineerbaarheid van het beroep met huishoudelijke taken nog een aantrekkingspunt is. Dit is jammer genoeg een aantrekkingspunt dat momenteel beperkt blijft tot de vrouwen.

Erg alarmerend is bovendien de vaststelling dat vaak voor meer dan twee derden van de studenten van het Pedagogisch Hoger Onderwijs de keuze voor een onderwijsloopbaan een tweede of derde keuze is, na het falen elders. Dat hoeft geen slechte toekomstige leraars tot gevolg te hebben, maar het zegt nogmaals veel

Van Peel

over de inschatting van de aantrekkelijkheid van het ambt.

Wij moeten niet terug naar de tijd van de onderwijzer als gerespecteerde dorpsnotabele of naar de leraar middelbaar onderwijs als professor. Dat zijn toestanden van vóór de democratisering van het onderwijs. Maar tussen die toestand en de huidige die zou kunnen gaan naar „kandidaten-bij-gebrek-aan-beter”, met alle nefaste gevolgen vandien voor de kwaliteit van het onderwijs, gaapt toch een grote kloof.

Trouwens, een krant van vandaag vermeldt hoe Minister Deetman in Nederland nieuwe leraars tracht aan te trekken met premies. Hij durft zelfs niet te hopen dat hij met deze maatregel het schrijnende tekort aan kandidaat-leraren voor de exacte en de economische vakken zal kunnen wegwerken. Men stelt immers dat het probleem niet alleen verband houdt met de lage salarissen die leraars krijgen, maar ook met de algemene negatieve maatschappelijke waardering voor het ambt. Daarom wil hij met een systeem van premies werken. Mijnheer de Minister, mag ik trouwens vermelden dat Minister Deetman inmiddels van alle kanten met tegenslagen wordt bedreigd, zodat hij geen zin meer heeft in een nieuwe ambtstermijn. Wij hopen uiteraard dat dit voor u niet geldt.

Een recent OESO-rapport waarschuwt in dit verband trouwens onduidelijk voor de dalende attractiviteit van de onderwijsloopbaan. Het inkomen van de leraren zakt sterker dan dat van andere beroepsgroepen. Het voordeel qua arbeidstijd ebt weg door de toenemende vrije tijd van de andere beroepsgroepen. De sociale status is erg geslonken en de arbeidsvreugde lijdt sterk onder de toenemende assertiviteit of agressiviteit – naargelang uw appreciatie – van de leerlingen. Uit deze gegevens blijkt dat een selectieve financiële herwaardering van het leraarsambt zich opdringt. Men kan terecht betogen dat alleen een financiële herwaardering onvoldoende is. Ik ben het daarmee eens, maar ze lijkt me wel essentieel.

Een onderzoek op EG niveau toonde aan dat nu reeds de beginwedden van de leraars niet hoger liggen dan het gemiddeld loon van een arbeider in de industrie en beduidend lager dan het gemiddeld bediendenloon.

U zal zeggen dat wij hier goed praten hebben en de vraag stellen of wij dan geen rekening moeten houden met de budgettaire mogelijkheden. Uiteraard gebiedt de realiteitszin ons deze dringende nood voor een selectieve financiële herwaardering van het leraarsambt te confronteren met de budgettaire mogelijkheden.

Maar ook hier is ruimte voor enige creativiteit, met name op het vlak van de omkadering. Nogal wat onderzoek wijst uit dat er, binnen zekere grenzen, geen rechtstreeks verband bestaat tussen het aantal leerlingen in een klas en de kwaliteit van het onderwijs. Dat is natuurlijk een te ongenueanceerde uitspraak die te weinig rekening houdt met de diverse studierichtingen en doelgroepen. Maar toch leert ook het buitenland ons dat wij zowel qua leerlingenaantallen als qua arbeidsduur over enige speelruimte beschikken. Dankzij het beleid van Minister Coens heeft het onderwijs in de vorige jaren zijn actieve rol gespeeld om de spanningen op de arbeidsmarkt mee op te vangen. Ons inziens is nu evenwel het ogenblik aangebroken om ons af te vragen of een financieel en maatschappelijk goed gewaardeerde leerkracht met enkele leerlingen meer in zijn klas geen betere garanties biedt voor de kwaliteit van ons onderwijs dan een grotere schare onderbetaalde en ondergewaardeerde leraars.

Dit probleem moet verder worden onderzocht. Wij moeten deze denkpiste in het kader van het nieuwe Vlaamse onderwijsbeleid durven bewandelen.

Minister D. Coens : Mag ik u even onderbreken, mijnheer Van Peel, want u snijdt hier een bijzonder belangrijk punt aan dat een uitdaging betekent voor heel ons onderwijsbestel. Als politieke verantwoordelijken moeten wij de beslissingen nemen in het algemeen belang. Het zal u niet ontgaan, evenmin als de velen die vertrouwd zijn met syndicale wer-

king, dat dit een enorme uitdaging betekent voor die syndicale werking in het onderwijsveld. Ik wil daar nu niet verder op ingaan maar dat is de kern van het probleem.

De heer M. Van Peel : Ik ben mij daar ten volle van bewust, mijnheer de Minister. Daarom dacht ik dat het goed was om hier even de aandacht te vestigen op deze uitdaging. Het is uiteraard zo dat dat in volstreekte concertatie, met alle betrokkenen, moet gebeuren en dat daarna de politieke verantwoordelijkheid ter zake moet worden genomen om te trachten enkele stappen verder te zetten.

Tot slot wil ik het nog hebben over het universitair onderwijs.

De Voorzitter : Mijnheer Van Peel, mag ik u vragen uw betoog af te ronden ?

De heer M. Van Peel : Ja, mijnheer de Voorzitter, ik eindig.

Op dat vlak valt er veel te doen in verband met een goede rationalisatie en programmatie alsook ten aanzien van een rationele geografische spreiding van het universitair onderwijsaanbod. Mochten wij het niet meemaken hoe, naar aanleiding van de desiderata uit één Provincie – en die kunnen zeer zeker gerechtvaardigd zijn, onderzoek en overleg moeten dat verder uitmaken – er een subregionaal opbod ontstond ? De hele problematiek moet in haar globaal kader worden geplaatst. In ieder geval willen ook de Antwerpse instellingen zich inschakelen in het bredere kader van rationalisatie en programmatie van het universitair onderwijs. Het is daarom aangewezen dat zij zich ten opzichte van de Vlaamse overheid als één universiteit zouden opstellen. Op die wijze zullen zij, met het verwerven van een volledige onderwijsbevoegdheid, ook onderworpen zijn aan dezelfde mogelijkheden, maar ook beperkingen, als de universiteiten van Gent, Leuven en Brussel. Dit aanbod kadert dus niet in een subregionaal opbod, maar schakelt zich in in een volledig toekomstconcept over het universitair onderwijs in Vlaanderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De Voorzitter : De heer Dufaux heeft het woord.

De heer J. Dufaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, als Limburger betreur ik het ten zeerste dat ik hier vandaag — en dit nog uitgerekend in mijn maiden-speech in deze Raad — nog moet tussenkomen inzake het dossier van de integratie van de Economische Hogeschool Limburg, dossier dat reeds lang geleden geregeld had moeten zijn.

Wanneer ik terugblik in de verre geschiedenis van dit dossier — want dit Integratiedossier is inderdaad niet naar aanleiding van deze Regeringsverklaring tot stand gekomen — dan merk ik dat Minister Piet Vermeylen reeds in 1971 bij de bespreking in het Parlement, in antwoord op door Limburgse parlementsleden ingediende amendementen, verklaart dat : „Als de Economische Hogeschool zich omvormt tot een Faculteit van Economische Wetenschappen, er natuurlijk niet het minste bezwaar is dat de provincie ze overhevelt naar het universitair centrum”. Meer zelfs, op 10 mei 1985 keurt de Senaat het door de Limburgse Parlementsleden ingediende wetsvoorstel, na amendering door de Regering goed. Spijtig genoeg voor Limburg en zijn bevolking kon nadien, en dit omwille van communautaire spanningen, het wetsontwerp in de Kamer niet goedgekeurd worden.

In 1986 schrijft u, mijnheer Coens, thans lid van de huidige Regering aan onze gouverneur Vandermeulen dat „De Regering zich voorgenomen heeft de universitaire instellingen te rationaliseren binnen een meerjarig hergroeperingsplan gespreid over zeven jaar, volgens nog vast te stellen modaliteiten. Hierdoor zullen, niettegenstaande de budgettaire beperkingen, mogelijkheden worden geboden om binnen de beschikbare middelen herstructureren door te voeren”.

Er dient nochtans gesteld, mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, dat in de Provincie Limburg een erg grote consensus over dit dossier bestaat. Bewijs hiervan weze het feit dat op 9 juni 1987 de Raad van Bestuur van het LUC en de Werkgroep Hoger Onderwijs Limburg het „Minimumplatform uit-

bouw onderwijs Limburg” goedkeuren, Minimumplatform en Consensus over Integratie die in grote lijnen herhaald worden in 1988 door de Parlementaire Commissie van Toezicht en de beleidstop LUC-EHL in een voorstel van tekst voor de Regeringsverklaring Onderwijs aan de Vlaamse Regering. Hopelijk betekent het verwijzen voor advies van het Limburgs Integratiedossier naar de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid en naar de Vlaamse Interuniversitaire Raad geen afstel, doch slechts een kortstondig uitstel van de integratie.

Een analyse van de actuele gegevens toont immers aan dat het probleem van de Limburgse deelname aan het universitair onderwijs vandaag nog helemaal niet opgelost is en ongetwijfeld ook zonder uitbreiding van het onderwijsaanbod ter plaatse niet snel kan opgelost worden. De deelname van de jonge Limburgers aan het universitair onderwijs bedraagt thans 10,8 procent van de totale deelname in Vlaanderen. Opdat Limburg zijn proportioneel aandeel zou halen zou het hogergenoemde percentage 145 procent moeten bereiken.

In eenheden uitgedrukt betekent dit dat Limburg bijna 2000 universiteitsstudenten meer zou moeten tellen om te komen tot een participatiegraad die identiek is met de rest van Vlaanderen. De integratie van de Economische Hogeschool in het Limburgs Universitair Centrum is een van de uitgangspunten voor de verdere ontplooiing van het universitair onderwijs in Limburg.

De integratie van de Economische Hogeschool Limburg geeft niet alleen de mogelijkheid tot een vergroting en consolidatie van de studentenbevolking. Door samensmelting, inclusief doctoraatsprogramma's en post-universitaire programma's, krijgt Limburg een populatie van ongeveer 2500 studenten en door de spreiding van de studierichtingen zou men een nog betere beveiliging van het aantal studenten bekomen.

Door het verkrijgen van een tweede en derde cyclus voldoet men aan de voorwaarden inzake deelname aan de stimuleringsprogramma's voor fundamenteel wetenschappelijk on-

derzoek en zo kan Limburg een deel krijgen van de omvangrijke kredieten die voor dit onderzoek zijn uitgetrokken. Bij dit alles dient nog de versterking van de onderzoeksfunctie door de versterking van de interdisciplinariteit te worden toegevoegd. De complementariteit van economie en wetenschappen betekent eveneens een versterking van het onderwijsaanbod. Men bekomt daarenboven nog een grotere onderwijsdynamiek en men kan overgaan tot een bestuurlijke rationalisatie en een versteviging van de logistieke diensten.

In de Euregio ontstaat thans een wetenschappelijke pool Maastricht-Luik-Aken. Belgisch Limburg krijgt hiertoe slechts een reële toegang mits een voldoende en evenwaardige uitbouw van zijn universitair onderwijs.

In het Toekomstcontract afgesloten tussen de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, de nationale Regering, de Provincie Limburg en de Europese Gemeenschap, wordt bepaald dat Limburg een prioritaire behandeling zal krijgen.

De heer V. Peuskens : Dat zijn ze vergeten.

De heer J. Dufaux : De Integratie van de Economische Hogeschool Limburg is een van de mogelijkheden tot prioritaire behandeling. Daarenboven is de Integratie voor Limburg en zijn reconversie van essentieel belang. Zij biedt niet alleen een meerwerkstelling van 55 tot 60 personeelsleden, maar ook nevenaspecten zoals het ontstaan van meer toegepast onderzoek, gemakkelijker toegang tot onderzoekprogramma's, betekenen voor Limburg extra voordelen.

De publieke opinie in het land zet zich, en allicht terecht, nogal eens af tegen wat men is gaan noemen „De Belgische ziekte van koppeling van dossiers”. Wij Limburgers pleiten er daarom met aandrang voor dat men in Vlaanderen niet zou hervallen in deze ziekte. De eis tot integratie van de Economische Hogeschool Limburg in het Limburgs Universitair Centrum is een rechtvaardige eis, die niet kan worden gekoppeld aan om het even welk ander dossier. Daarvoor is onze eis te oud, te rechtvaardig.

Dnfanx

dig en te fundamenteel. Akkoord dat er advies wordt gevraagd aan de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid en aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad, maar dan moeten de leden van deze Vlaamse Raad, eensgezind en solidair met Limburg en zijn noden, de integratie tot een goed einde kunnen brengen. *(Applaus bij de W)*

De Voorzitter : De heer Vreven heeft het woord.

De heer A. Vreven (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, hetgeen mijn collega's reeds aan algemene kritiek naar voren brachten over het Regeerakkoord is ook van toepassing op het gedeelte Ruimtelijke Ordening. Het loont echter de moeite daar een nadere ontleding van te maken, gezien het ideeënverval van de CVP daarover in vrije val gekomen is en de staatsutopieën van de SP weer opgewarmd worden.

Hetgeen als algemeen voor het ruimtelijk beleid aangekondigd wordt is pure woordenkramerij die niet stoelt op enige wetenschappelijke kennis van wat Ruimtelijke Ordening, Planning en zelfs van wat beleid inhoudt. En dat ondanks een bijna twintigjarige hegemonie van de CVP over de Ruimtelijke Ordening. Van de Ruimtelijke Ordening en Planning is in de tekst geen jota terug te vinden, wel van planologisch en maatschappelijk beheer. De ruimte moet worden beheerst door de overheid in plaats van te worden gebruikt door de burgers voor hun noden en behoeften. Het ruikt naar dirigistische plannen van wereldhervormers die het weer allemaal voor ons gaan zeggen en bepalen. Maatschappelijke krachten gaan Utopia beheren in naam van hogere doeleinden. Voor dat beheren zullen dan wel nieuwe instellingen worden gecreëerd, objectief te bemannen met politieke vrienden. Enkele tips : sociaal grondfonds, coöperaties, nieuwe intercommunales en grondregieën. De leuze luidt immers wat in naam en op kosten van de Gemeenschap beheerd wordt, is zeker veel duurder en meestal veel slechter. Van het eigendomsrecht en privé-initiatief is er geen sprake meer, alleen

nog van volmachten aan de maatschappij. Deregulering mag blijkbaar ook niet meer. Wat er omgaat in de Ruimtelijke Ordening in het buitenland en in welke situatie zich de Ruimtelijke Ordening in Vlaanderen bevindt, is de opstellers van dit Regeerakkoord onbekend. De integrale planning, de structuurplanning, de alles coördinerende ruimtelijke ordening is reeds lang achterhaald. De structuurplannen van onze Vlaamse steden zitten reeds jaren in de ijskast, nu moeten ze echter worden ontdooid, want bepaalde beleidsmensen en de beheerders kunnen er beter van worden. Om de Volksunie ter wille te zijn, zullen de infrastructuur op hun kop worden gezet, maar we mogen weer urenlang gaan pendelen op dure treinen en bussen. Dit heet dan mobiliteitsbeleid. Hoe facetten en sectoren in verhouding ten aanzien van elkaar staan, is men vergeten, maar een globale staatsordening zal er komen.

De centrale krachtlijnen voor hetgeen voor een ruimtelijk beleid moet doorgaan, zijn een samenraapsel van effectieve knelpunten, maar thans overgoten met een etatistisch sausje. Het enige element dat de CVP kunnen behouden heeft in het nieuwe akkoord, is de eerbiediging van de gewestplannen. Het zijn immers juist alle 25 creaties van CVP-staatssecretarissen. Testamenten moeten nu eenmaal worden gerespecteerd. Er komt een strikte controle en een strenge betugeling. Dit klinkt erg hol voor wie weet dat vroeger de CVP doelbewust de Dienst voor Toezicht en Beteugeling van de Bouwmisdrijven afgeschafte heeft en het aantal ambtenaren van het Bestuur van de Stedebouw en de Ruimtelijke Ordening heeft gehalveerd. Blijkbaar gaat de politiestaat weer zijn intrede doen.

Nu de Raad van State er de overheid op gewezen heeft dat BPA's omwille van de in de wet ingebouwde hiërarchische soepelheid kunnen afwijken van de gewestplannen wil men nu de centralistische klok terugzetten en de verouderde gewestplannen in hun stroefheid gaan afstoffen. Wij dachten nu juist dat decentralisatie er was om aan het gemeentelijk niveau de kans te laten in een eigen creativiteit

zijn ruimtelijke ordening te bepalen. Neen, Brussel zal weer bepalen wat er om het hoekje mag worden gebouwd. Hoe kan de economische heropleving vanuit de ruimtelijke ordening onderbouwd worden als de planning zich zelf niet slagvaardig mag opstellen ?

Er moet een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening worden opgemaakt. Een voorstel dringend de knelpunten op te lossen mag niet meer. Het moet meer een allesoverheersende, ingewikkelde, gepolitiiseerde bedoening worden. Ik denk dat de versterking van de rechtszekerheid van de overheid bedoeld wordt, maar niet deze van de burgers. Dynamische planning moet er komen. Dat wil dan zeggen totale willekeur voor de overheid om te beslissen wat zij wil. Iedereen heeft het provincieniveau voor de ruimtelijke ordening verlaten, maar nu moet er terug leven in geblazen worden.

Dit laat weer eens toe nieuwe diensten op te richten. De bureaucratie moet worden uitgebreid. Een verademing voor de burger, een beetje vrijheid zit er niet meer in. Vadertje Gewest zal overal aanwezig zijn en waken. Dat er tegenstrijdigheden zitten in het strikt behouden van de gewestplannen en een dynamische planning zal ook wel aan de aandacht van de opstellers zijn ontsnapt. Het zijn ijle woorden waar op de participatie van de bevolking gewezen wordt als alle privé-initiatieven als de pest vermeden worden om voor de overheid plaats te maken.

Iedereen moet weer naar de steden. Vrije keuze en mogelijkheden om stedelijk of landelijk te wonen worden er niet meer gelaten. De overheid gaat opnieuw van onteigeningen de regel maken. Andermans grond afpakken om hem zelf te beheren namens de gemeenschap wordt het nieuwe grondbeleid. Lessen uit de miljardenschulden van de sociale huisvesting worden niet meer getrokken. De eigendomsrechten krijgen nogmaals enkele deuken te incasseren, want de overheid gaat nieuwe immobiliënkantoren openen. Concurrentie wordt dan uitgesloten, want met toelagen wordt alles vervalst.

Vreven

Ecologische en stedenbouwkundige aspecten moeten gelijkwaardig in rekening worden gebracht. Ik dacht dat het hier over een decreet op de ruimtelijke ordening ging en niet over een milieudecreet. De ruimtelijke aspecten hebben weinig belang.

Er komt een billijke oplossing voor de planschade. Wat steekt daar achter? Dat de planschade afgeschaft wordt of niet meer zal worden toegekend. De benadeelde burgers die planschade geleden hebben zullen het mogen vergeten. Hun probleem zal niet opgelost worden, wel het planschadesysteem zelf. Of bestaat de billijkheid er in dat de overheid-beheerder willekeurig maar sociaal voelend planschade gaat toekennen. Waarom moeten nu plots de arresten in kracht van gewijsde, die een planschade toekenden, niet meer binnen een redelijke termijn worden uitgevoerd?

De CVP heeft onder Minister Mark Eyskens zijn tanden stuk gebeten op de in 1977 ingevoerde meerwaardebelasting, die ze dan met stille trom door de wet op de bijzondere machten van 1982 hebben moeten laten intrekken, omdat het systeem ondoeltreffend was en averechtse effecten veroorzaakte voor het grondbeleid. De socialisten gaan deze operatie terug overdoen. De burgers wezen gewaarschuwd. Nieuwe inkomstenbelastingen hangen in de lucht. Uw appeltjes voor de dorst zullen weer flinke happen krijgen. Nu de bouw op volle toeren draait en de economie helpt aanzwengelen, wordt het spookbeeld voor nieuwe belastingen weer opgehangen.

Er weze nog opgemerkt dat de gewestplannen aan de burgers als een dictaat worden opgelegd. Ze hebben er niet om gevraagd. Nu zou de particulier moeten boeten voor eenzijdige overheidshandelingen. Dit is onbetamelijk en onaanvaardbaar. Het voorgestelde decreet zou bij realisatie betekenen dat Vlaanderen een dirigistische overregulerende ruimtelijke ordening zal voorgeschoteld krijgen. Voor ons geldt dat we dit als kiespijn kunnen missen. De ruimtelijke ordening is weer aan het ver-

vreemden van de echte dynamische krachten in onze maatschappij, met name van een tegemoetkoming door de overheid aan wat de burgers, de particulieren aanbrenghen. De overheid zal weer gaan denken voor zijn burgers. Centralistische betutteling is weer in de mode, maar nu komt het vanuit Vlaanderen zelf.

Het Ontwerp Structuurplan Vlaanderen wordt als een nieuwe krachtlijn ten tonele gevoerd. De gemeentelijke structuurplannen waarvan de kostelijke nutteloosheid bewezen is, zullen weer opgedolven worden. Nu zullen de gemeenten misschien daarvoor subsidies krijgen.

Over het minidecreet kan veel worden gezegd. Wij zijn ervan overtuigd dat het de bedoeling is dit af te schaffen, alwaar iedereen het nut ervan kent.

Het stads- en dorpsherwaarderingsbeleid moet een decretale basis krijgen naar de centra toe.

Iedereen weet wat dit betekent. De stadsontwikkelingsprojecten, gebaseerd op publiek-privaat partnership, wat door de heer Beysen werd benaderd, zal in feite ook worden afgeschaft.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik zal de toestand bondig formuleren: voor ons mag de passage ruimtelijke ordening uit het Regeerakkoord worden geschrapt. Inderdaad, wij mogen niet opdraaien voor de kosten van deze nieuwe nationalisatiegolf in de ruimtelijke ordening. Het weren van elke private creativiteit en inbreng in de planning en de ruimtelijke ordening en het beroven van onze vrijheidsbetrachting over onze bezittingen zal Vlaanderen niet mooier en niet leefbaarder maken. Integendeel.

De Voorzitter : De heer Van Hecke heeft het woord.

De heer J. Van Hecke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik zal het ontwerp van mijn uiteenzetting tijdens dit debat beperken tot het deel „Welzijn en Gezondheid” van het Vlaamse Regeerprogramma, een deel waarvan wij een zeer groot belang hechten.

Het is immers hier dat op concrete wijze gestalte wordt gegeven aan de solidariteitsgedachte.

Het is hier dat de Vlaamse Gemeenschap op effectieve wijze uitdrukking kan geven aan haar bekommernis over het lot van de zwakkeren in onze samenleving.

Daarom aarzel ik niet om te verklaren dat de ondersteuning en de verdere uitbreiding van de verzorgingssector — naast de tewerkstelling en de ecologische dimensie — één van de centrale doelstellingen van het nieuwe Vlaamse beleid moet zijn.

Het verheugt ons dat in onderhavig Regeerakkoord zoveel aandacht wordt geschonken aan de zogenaamde zachte sector. Het verheugt ons vooral dat het hoofdstuk „Welzijn en Gezondheid” onmiskenbaar met oranje inkt is geschreven.

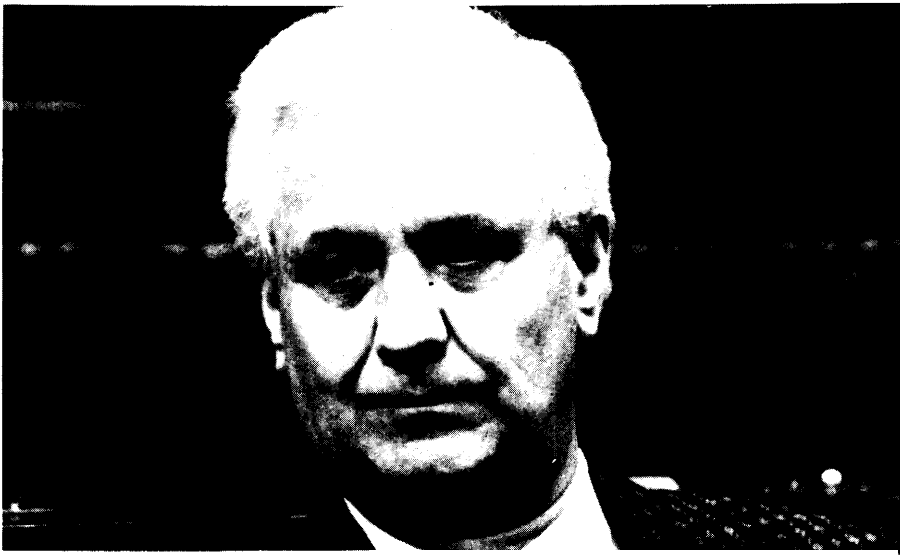
Het stimuleren van de thuiszorg, de erkenning van het vrij initiatief, het verstevigen van de gezinsverbanden, het belang van de preventie en de eerstelijnszorg, de omschakeling van verzorging in instellingen naar een gedifferentieerd net van alternatieve woonvormen, de noodzaak aan coördinatie, al deze christen-democratische klemtonen lopen als een rode draad doorheen deze tekst, die wij herkennen en erkennen als de onze.

Wanneer men de vergelijking maakt met vorige Regeerakkoorden — en die volgden elkaar erg snel op — valt het op dat dit Regeerakkoord over de welzijns- en gezondheidszorg veel meer concrete engagementen bevat.

Het is jammer dat de heer Denys niet aanwezig is, want ik had graag met hem deze denkoefening gemaakt.

Opvallend is dat de Vlaamse Regering er zich slechts twee keer formeel toe verbindt bij komende middelen ter beschikking te stellen, namelijk voor de BRT en voor het personeel van de welzijnssector.

De onrust in de instellingen van de gehandicaptensector en de bijzondere jeugdzorg heeft de aandacht van de politici en de publieke opinie gevestigd op de problemen inzake de toegenomen arbeidsbelasting en het

Als Vlaamse Gemeenschap, zo luidt het credo van de heer V. Anciaux (VU), vervullen wij een onmisbare opdracht in elk van de drie aspecten van Brussel : het internationaal centrum, de stad waar mensen leven en de multiculturele samenleving

geldelijk statuut van het personeel ; reële problemen die wij ten volle onderkennen.

Binnen het onderhandelingsmandaat dat hij van de Vlaamse Regering bekwam, heeft de Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin een concreet voorstel gedaan. Het komt erop neer dat alle lagere inkomens tot 52.548 frank per maand op gedifferentieerde wijze stijgen door de toekenning van de haard- of standplaatsvergoeding. De meeste inkomens stijgen met eenzelfde bedrag via de maandpremie, uitgezonderd bepaalde functies. Bepaalde belastende werkomstandigheden worden gedeeltelijk extra beloond. Zo komt er onder meer een aanzienlijk supplement voor zondagsdienst en nachtwerk. Daarenboven is er nog de algemene loon- en weddeverhoging met 2 procent in het kader van de sociale programmatie.

Het is oneerlijk deze voorstellen af te doen als louter symbolische inspanningen.

Voor het overgrote deel van het personeel uit de opvoedingsinstellingen en voor de gezins- en bejaardenhulpsters betekent dit een gemiddelde loonsverhoging van ongeveer 7.000 frank.

Ik neem trouwens aan dat er nog bepaalde correcties of aanvullingen mogelijk zijn. In die zin vragen wij de minister de mogelijkheid te onderzoeken om een substantiële premie uit te keren voor de slapende nachtdienst, en de loontoeslag voor zondagswerk uit te breiden tot al wie op zondag komt werken.

Ons uitgangspunt is en blijft dat de wedden en vergoedingen in de vrije instellingen moeten gelijkgeschakeld worden met het globaal geldelijk statuut van overeenstemmende en vergelijkbare graden en functies in de overheidssector. Dit is hoe dan ook een belangrijke stap voorwaarts. De eerlijkheid gebiedt ons immers te zeggen dat bepaalde eisen die nu worden geformuleerd, zoals een algemene loonsverhoging met 20 procent, onrealistisch zijn.

Het gaat niet op dat men de lat steeds hoger legt, vooral als men weet dat de budgettaire meerkost, als gevolg van de voorstellen van Minister Lenssens, nu al op anderhalf miljard wordt geraamd.

Laat ons vooral niet uit het oog verliezen dat het verlonen van het personeel slechts één element vormt van de problemen die zich stellen in de welzijnssector.

Het is minstens even belangrijk dat er betere en ruimere opvang- en begeleidingsmogelijkheden worden gecreëerd.

Met aandrang vragen wij dan ook dat de personeelsstop die sinds 1983, en in sommige gevallen zelfs sinds 1977, van toepassing is, zou worden opgeheven. Een dergelijke personeelsstop is sociaal onrechtvaardig en niet langer verantwoord.

Het gevolg is immers dat in vele instellingen de personeelsomkadering slechts 60 procent bedraagt van de reglementair voorziene omkadering. Globaal kan men stellen dat ongeveer 1.700 voltijdse arbeidsplaatsen die in de reglementering voorzien zijn, niet mogen bezet worden.

Bovendien — en dat is minstens even belangrijk — stijgt de vraag naar opvangmogelijkheden, vooral voor volwassen gehandicapten, zeer sterk.

Op dit ogenblik liggen in het Fonds 81 beslissingsrijpe dossiers ter tafel voor uitbreiding van bestaande of oprichting van nieuwe voorzieningen ten belope van 1.900 plaatsen voor opvang van gehandicapten.

Volgens de geldende omkaderingsnormen stemt dit overeen met een personeelseffectief van meer dan 1.000 eenheden.

Maar er is meer. Volgens een recent onderzoek van het HIVA — in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap verricht door de heer Samoy zullen — om in de normale behoeften aan opvang voor volwassen gehandicapten te voldoen tot en met het jaar 1995 elk jaar 500 bijkomende opvangplaatsen moeten worden gecreëerd.

Van Hecke

Met deze gegevens voor ogen, dringt de CVP er op aan dat er snel werk zou gemaakt worden van nieuwe programmacriteria met passende omkaderingsnormen, waarbij tevens een grotere differentiatie in de voorzieningen wordt nagestreefd.

Hetzelfde geldt overigens voor de voorzieningen in de sector van de Bijzondere Jeugdzorg.

Specifiek naar het gehandicaptenbeleid toe verheugen wij ons over het feit dat een nieuw subsidiestelsel voor de instellingen en een reglementering van de diensten voor begeleid en zelfstandig wonen worden aangekondigd.

We stellen ook vast dat eens te meer de oprichting van een Vlaams Fonds in het vooruitzicht wordt gesteld.

Reeds medio '86 werd een ontwerp van decreet ingediend, houdende de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, waarover meteen ook advies werd gevraagd aan de Raad van State.

Bijna drie jaar later is dat advies nog steeds niet beschikbaar. Dit doet vragen rijzen over deze eerbiedwaardige instelling. Ik aarzel niet om te zeggen dat het onaantvaardbaar is dat een advies zo lang op zich laat wachten, waardoor de uitbouw van een Vlaamse gecoördineerde gehandicaptenzorg wordt verhinderd.

Wat het bejaardenbeleid betreft is en blijft het uitgangspunt dat bejaarden zo lang mogelijk in het eigen vertrouwde milieu moeten kunnen verblijven. Het versterken van het draagvlak van de ambulante zorg en toegankelijke diensten voor gezinsbejaardenzorg zijn dan ook onontbeerlijk. Tussen de nuldelijn in de instellingenzorg moet een brede waaier van op elkaar inspelende diensten en voorzieningen ter beschikking staan. Alarmcentrales, thuisverzorging, dienstencentra, dagcentra, begeleid wonen, service-flats, woningcomplexen, warmemaaltijdbedeling moeten dan ook de overgang naar de intramurale zorg zolang mogelijk overbodig maken. Ook al is slechts een be-

perkt deel van de bejaardenbevolking aangewezen op instellingenzorg, ook al houdt men de optie van prioriteit van de thuiszorg aan, aan de verdere uitbouw van de zorgeninstellingen valt niet te ontsnappen.

In dat verband vestig ik in het kort de aandacht van de Vlaamse Regering op twee belangrijke aspecten. Ten eerste, de betaalbaarheid van de bejaardenzorg, betaalbaarheid voor de overheid en betaalbaarheid voor de betrokkenen. De uitbreiding van het aantal RVT-bedden die in het vooruitzicht worden gesteld is een goede zaak, want de wachtlijsten worden steeds langer. Maar, beseffen wij wel, mijnheer de Minister, dat veel bejaarden niet over de vereiste 30.000 à 40.000 frank of soms meer per maand beschikken om het verblijf in een rust- en verzorgingstehuis te betalen? Moeten wij dit probleem niet eens grondig bekijken en zien wat er aan kan worden gedaan?

Ten tweede — en hiervoor vraag ik uw bijzondere aandacht, maar er wordt helaas zo weinig over gesproken — is de humanisering van de instellingenzorg. Dit betekent concreet kleinschaligheid en overzichtelijke leefomgevingen; het organiseren van bewonersinspraak, geen nutteloze onderzoeken of verhuis naar andere diensten en instellingen, het verzekeren van de vrije keuze, het behoud van een verzekerd inkomen als zakgeld, het organiseren van de band tussen instellingen en het natuurlijk milieu, en zo meer. Helaas stellen wij vast dat de mentaliteit in veel van onze bejaardentehuizen en rust- en verzorgingstehuizen zo dikwijls doet denken aan de film „Home sweet home”.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik kan mij in elk geval niet van de indruk ontdoen dat de gevolgen van de snelle veroudering van onze bevolking al te dikwijls als een probleem voor de toekomst wordt voorgesteld, terwijl wij er *hic et nunc* worden mee geconfronteerd.

Ook in dit Regeerakkoord wordt de problematiek die verband houdt met de vergrijzing van de bevolking naar mijn mening onvoldoende ingeschat.

Het hoofdstuk over de migranten daarentegen bevat wel een aantal opties, waaruit een vrij grote consensus blijkt omtrent de noodzaak van een voluntaristisch integratiebeleid ten aanzien van de in ons land verblijvende etnische minderheden.

De Vlaamse Regering heeft overigens een geïntegreerd en concreet ingevuld beleidsplan opgesteld, dat wij integraal kunnen onderschrijven. De vraag is echter of er ook een strategie verbonden is om aan deze beleidsoriëntering een coherente uitvoering te geven.

Er zijn al zo veel analyses en diagnoses gemaakt, zoveel beleidsnota's opgesteld dat het scepticisme — vooral onder de mensen die dagdagelijks met de migranten werken — erg groot is.

Laten wij in godsnaam niet wachten op een nieuwe diagnose met bijpassende therapie van een Koninklijk Commissaris. De beleidsintenties uit de nota-Lenssens kunnen onmiddellijk worden uitgevoerd. Dit veronderstelt dat de beschikbare middelen substantieel worden verhoogd, in de eerste plaats voor de gemeenten met een aanzienlijke migrantenaanwezigheid, in de mate dat ze bereid zijn om een positief integratiebeleid te voeren.

Ik zou in dit verband trouwens mijn voorstel opnieuw naar voren willen brengen dat ik reeds eerder via de pers heb geformuleerd, namelijk om een aanzienlijk deel van de bonus waarop Vlaanderen aanspraak kan maken in het kader van de compensatie voor de overname van de schuld van de steden Luik en Charleroi, via het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn over te maken aan de steden en gemeenten met veel migranten, die zelf — dat is belangrijk — ook effectief en dwangmatig deze problemen willen verhelpen.

Om de implementatie mogelijk te maken van het integratiebeleid is er dus nood aan een duidelijke strategie en aan meer middelen. Er is echter ook dringend behoefte aan een relatief autonoom en functioneel bestuurlijk orgaan dat belast is met de uitvoering van de geformuleerde beleidslijnen.

Van Hecke

Op het niveau van de administratie is er, in de schoot van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, voor deze beleidsmaterie geen ruimte voorzien. Wel houden sommige ambtenaren zich her en der subsidiair bezig met deze aangelegenheden.

Dit gebeurt evenwel occasioneel, fragmentair en niet continu. Ter vergelijking : Bij de Nederlandse Rijksoverheid zijn, voor een numeriek relatief beperktere doelgroep, ongeveer 150 ambtenaren betrokken bij de uitvoering van het minderheidsbeleid, waarvan 34 in een specifieke ad hoc bestuursseenheid.

Wij hopen dan ook dat er heel snel werk wordt gemaakt van de aangekondigde administratieve ombouw, die het migrantenbeleid van . . .

De Voorzitter : Mijnheer Van Hecke, mag ik u vragen uw uiteenzetting te willen beëindigen.

De heer J. Van Hecke : Ik wou net besluiten, mijnheer de Voorzitter, en zeggen dat het luik Welzijn en Gezondheid van dit Regeerakkoord volledig overeenstemt met het CVP-programma ter zake.

Het is het zoveelste bewijs dat dit beleidsprogramma een duidelijke christen-democratische stempel draagt. Maar wat baten kaars en bril als de PVV niet zien wil. Het is immers zoveel gemakkelijker zijn toevlucht te nemen tot goedkope slogans, dan een eerlijke analyse te maken van de teksten, al zou het mij niet verbazen dat men van liberale zijde precies aan dit hoofdstuk nogal snel is voorbijgegaan.

Wat er ook van zij, de CVP-fractie zal er aandachtig over waken dat de beleidsopties die thans voorliggen met betrekking tot Welzijn en Gezondheid correct worden vertaald in de begrotingen die aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd.

Als er één sector is die de volgende jaren over meer middelen moet kunnen beschikken, is het in elk geval de welzijnssector.

Wees ervan overtuigd dat de CVP niet passief zal toekijken, maar zich

tot het uiterste inspannen opdat dit Regeerakkoord loyaal en consequent zou worden uitgevoerd. (*Applaus bij de leden van de CVP, de SP en de VU*)

De Voorzitter : De heer Anciaux heeft het woord.

De heer V. Anciaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Eerste Minister, heren Ministers, geachte collega's, het zal u geenszins verwonderen dat ik tijdens de bespreking van het Vlaamse Regeerakkoord zal spreken over Brussel en Vlaams-Brabant.

Ik ben niet de enige Brusselse Vlaming in deze vergadering. Inderdaad, wij zijn met vier, één uit elke — zoals men het meestal zegt — grote Vlaamse partij. Ik ben wel de enige Vlaamse Brusselaar in deze vergadering die elke fase in de ontwikkeling van de Vlaamse zelfstandigheid als parlements lid heeft meegemaakt vanaf de eerste Cultuurraad tot de huidige Vlaamse Raad en de huidige Vlaamse Regering met ruime bevoegdheden en grote zelfstandigheid, toegekend door de Grondwetsherziening van 1988.

In heel deze evolutie heeft Brussel rechtstreeks, maar zeker onrechtstreeks, een aanzienlijke rol gespeeld, niet alleen in positieve zin maar ook als handicap in de verdere ontwikkeling van deze Vlaamse zelfstandigheid.

Aan degenen die separatisme als een middel voor de Vlaamse onafhankelijkheid vooropstellen, wil ik zeer duidelijk zeggen dat Brussel voor onze generatie Vlaams nationalistes uit de Volksunie, van zodanig belang is dat wij deze stad niet willen laten verloren gaan. In het separatistische model zien wij geen heil ondermeer omdat wij in dit geval geen oplossing zien voor Brussel en omdat dan het gevaar zeer groot is Brussel te verliezen.

Mijnheer de Voorzitter, gedurende gans deze periode, ongeveer 19 jaar lang, heb ik steeds opnieuw gepleit voor een volwaardig lidmaatschap van de Brusselse verkozenen in het Vlaamse Parlement. Ik vind het met name onzinnig dat de Brusselse Vla-

mingen niet mee mogen beslissen over alle Vlaamse aangelegenheden. Het fictieve onderscheid dat in andere gevallen niet, maar in de kwestie van de beslissingsmacht van de leden van deze Raad wel wordt gemaakt tussen de Brusselse Vlamingen en de Vlamingen uit de rest van Vlaanderen is onzinnig.

Ik ben ervan overtuigd dat wij als Vlaamse instantie volop van onze autonomie gebruik moeten maken om een einde te stellen aan dit onderscheid. Misschien strookt het niet met de huidige wetgeving. Maar men zal zich herinneren dat een andere autonome politieke instelling namelijk de Waalse Raad, zich op een andere manier heeft gedragen. Ik denk ook aan de aanvaarding door de Franse Gemeenschapsraad van de heer Peetermans een senator, verkozen in Vlaanderen. Ik denk aan de uitstoting van Vlamingen, verkozen in Wallonië zoals mevrouw Bernaerts en de heer Van Overstraeten, uit de Waalse Raad. Dat waren ook onwettelijke daden. Maar de Walen stelden zich autonoom op. Ik meen dat wij onze autonomie rustig moeten aanwenden en de Vlaamse Gemeenschap volwaardig maken door aan de Brusselse Vlamingen stemrecht te geven over alle Vlaamse aangelegenheden die in deze Raad worden behandeld. Niet zomaar voor ons plezier, niet zomaar om die enkele mensen een stemrecht te gunnen, maar principieel. De Vlaamse Brusselaar is een volwaardig lid van de Vlaamse Gemeenschap en dit volwaardig lidmaatschap moet volledig blijken. Dit volgt overigens uit het feit dat Brussel een stuk is van onze Vlaams-Brabantse geschiedenis, een aloude Zuidnederlandse stad die wij als Vlaamse Gemeenschap overigens hebben uitgeroepen tot onze Hoofdstad.

Brussel is allang geen ééntalig Nederlands gebied meer. Ze is het vooral niet meer door een funeste Belgische centraliserende en verfransende politiek. Daardoor is Brussel geëvolueerd tot een tweetalig gebied, grondwettelijk gezien het enige tweetalige gebied in dit land. Dat is een feitelijkheid waar wij niet naast kunnen kijken, of we het nu graag hebben of niet. Het is onmogelijk dit

Ancianx

tweetalig gebied zo maar te laten behoren tot het Vlaamse Gewest. Het Vlaamse Gewest is een ééntalig Nederlands gebied.

Brussel kreeg met de jongste Grondwetsherziening en met de nieuwe institutionele wetten een „eigen” nieuwe structuur omdat werd ingezien dat het niet mogelijk is één beleidsstructuur over verschillende taalgebieden goed te laten werken. In de Provincie Brabant zien wij overigens hoe moeilijk dat gaat. Over Brusselse gewestelijke aangelegenheden kan thans niet meer worden beslist zonder het akkoord van de Brusselse Vlamingen die — ik leg er de nadruk op — volwaardige leden zijn van de hele Vlaamse Gemeenschap. Dat is zeer belangrijk. Brussel is nu een afzonderlijk maar hoofdstedelijk gebied geworden. Dit is echter geen reden om het te beschouwen als een volstrekt van Vlaanderen afgescheiden gebied. Er blijft een sterke band bestaan tussen de Vlaamse Brusselaars en heel de Vlaamse Gemeenschap. Het Vlaams Regeerakkoord verwijst trouwens naar die nieuwe structuur en naar het belang van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in die nieuwe Brusselse structuur.

Ten tweede, ligt Brussel ook al is het — ik herhaal het — onafwendbaar een eigen gebied, een eigen hoofdstedelijk gewest, geografisch in Vlaanderen. Het heeft meer dan velen denken een grote band met Vlaanderen, vóóral met Vlaams-Brabant.

De interdependentie tussen Brussel en bijvoorbeeld het Arrondissement Halle-Vilvoorde en het Arrondissement Leuven is op verschillende terreinen van het maatschappelijk leven zeer groot.

Ten derde komt het erop aan, en daarvoor vraag ik de volle aandacht van heel de Vlaamse Regering, wanneer er in de verschillende comités die op het federale vlak worden gevormd sprake is over Brussel, slechts een vertegenwoordiging van Brussel te aanvaarden wanneer deze is samengesteld uit evenveel Nederlandstaligen als Franstaligen. Het is van het allergrootste belang dat Brussel

in de overlegcomités slechts kan vertegenwoordigd zijn door een Vlaming en een Franstalige.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds gezegd dat wij elk onderscheid, elke afscheiding inzake het stemrecht in de Raad moeten opruimen. Wij moeten dit ook op andere gebieden doen. Dit vereist een wijziging van de Vlaamse mentaliteit ten overstaan van Brussel.

Tot nu toe heeft de Vlaamse Beweging — en ook deze Vlaamse Raad — heel vaak een mening naar voren gebracht die bijzonder negatief was ten overstaan van Brussel. Het is begrijpelijk maar wellicht foutief en ondoordacht. Zo wil ik opmerken dat een doodgewone splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde juist is wat de Franstaligen betreft maar onjuist voor de Vlamingen. Zo wil ik opmerken dat de borden met de slogan „hier begint Vlaams Brabant — hier begint Vlaanderen” die rond Brussel werden geplaatst voor de Brusselse Vlamingen heel negatief overkwamen. De scheiding tussen Brussel en Vlaanderen hebben wij wellicht zelf al te zeer benadrukt. Maken wij zelf niet van Brussel een afgescheiden derde gewest? De Brusselse Vlamingen voelen zich inderdaad vaak afgesneden, niet door de nieuwe structuur die de band stevig legt, maar wél door de Vlaamse mentaliteit die Brussel als een Franstalige stad beschouwt. Daartegen wil ik vandaag ingaan.

De Voorzitter : Mag ik u vragen uw uiteenzetting te beëindigen.

De heer V. Ancianx : Mijnheer de Voorzitter, in dat geval wil ik toch nog twee zaken behandelen. Ik zal dat zeer kort doen. Ten eerste hebben wij als Vlaamse Raad en als Vlaamse Regering een drievoudige uitdaging aan te gaan. Brussel is niet alleen onze Hoofdstad of de Belgische Hoofdstad maar wordt onvermijdelijk eveneens een internationaal centrum. Ten tweede, moeten wij dit internationaal karakter verzoenen met de stadsfunctie waar mensen wonen en waar wij als Vlaamse Gemeenschap een belangrijke rol te spelen hebben. Ten derde herbergt deze

stad op mensenmaat een multi-culturele samenleving.

Deze drie aspecten van Brussel, het internationaal centrum, stad waar mensen leven en de multi-culturele samenleving, brengen voor onze Vlaamse Gemeenschap gevaren mee. Wij mogen onze Vlaamse Gemeenschap in Brussel niet laten marginaliseren. In elk van deze drie uitdagingen hebben wij als Vlaamse Gemeenschap een onmisbare en onvervangbare opdracht.

Mijnheer de Voorzitter, om te bewijzen dat de Volksunie niet provincialistisch is wil ik als hoofdstedeling, buiten de twee aspecten die ik kom te behandelen in verband met Brussel en het randgebied, het ook nog even hebben over de universitaire problematiek, meer in het bijzonder met betrekking tot de integratie van de Economische Hogeschool van Limburg in het Limburgs Universitair Centrum. Er zijn natuurlijk ook problemen met andere universitaire instellingen, onder andere de Antwerpse universitaire instelling. Ook in Brussel zijn er problemen met de Universitaire Faculteiten Sint-Aloysius en met de Vlaamse Economische Hogeschool. Deze problemen moeten in de toekomst zo vlug mogelijk worden behandeld. In verband met de Economische Hogeschool van Limburg en haar integratie in het Limburgs Universitair Centrum was er vóór enkele jaren reeds een akkoord. De integratie werd goedgekeurd in de Senaat. In de Kamer heeft de goedkeuring niet plaats gehad omwille van de tegenstand van de Franstaligen die de alarmbelprocedure hebben ingezet. Het punt is toen van de agenda afgevoerd, en is niet meer hernomen. De Franstaligen hebben zich toen verzet. In 1985 was er dus in de Vlaamse Gemeenschap en tussen de Vlaamse partijen een akkoord bereikt. Nu bestaat er volledige Vlaamse autonomie inzake het onderwijs. Ik vraag mij af waarom dit nu niet kan worden geregeld. De leefbaarheid van het Limburgs Universitair Centrum kan immers alleen maar worden gegarandeerd — ook in het Europa van de toekomst — door deze integratie. Bovendien is de reconversie van de streek in grote mate van deze aangelegenheid af-

Ancianx

hankelij k. Het wetenschappelijk onderzoek mag niet ontbreken in Limburg omwille van deze reconversie. Welnu, een groot deel van de kredieten inzake wetenschappelijk onderzoek wordt voorbehouden aan de tweede cyclus in de universiteiten en ontbreekt dus in Limburg. Namens de Volksuniefractie vraag ik met aandrang dat de tekst dienaangaande in het Regeerakkoord wordt gewijzigd, of minstens zó geïnterpreteerd dat de integratie over een korte tijd zal gerealiseerd worden. Ik vraag uitdrukkelijk aan de Vlaamse Regering overleg te plegen ten einde deze kwestie nog tijdens deze legislatuur te regelen en om duidelijkheid te brengen tijdens de bespreking van het Regeerakkoord.

De heer Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, collega's, wat het leefmilieu betreft, valt te noteren dat dit Regeerprogramma spreekt van een integratie van de milieuzorg in alle beleidsbeslissingen. We kunnen vanzelfsprekend niet anders dan deze intentie toejuichen. Een en ander zou moeten stoen op een zo volledig mogelijke beschrijving van de milieutoestand in Vlaanderen, zo staat in de tekst. In dit verband zou ik Minister Kelchtermans willen vragen of hij, naar het recente Nederlandse voorbeeld, bereid is opdracht te geven aan de gezamenlijke diensten van de VMW, OVAM en AROL, met medewerking van het SCK, het IHE en eventueel een aantal universitaire centra een globale analyse te maken van de leefmilieusituatie in Vlaanderen en het eindrapport voor te leggen in de Vlaamse Raad voor een brede discussie, die dan moet uitmonden in concrete resoluties met aanbevolen maatregelen voor de Executieve. Graag kreeg ik van de Minister een antwoord op dit voorstel.

In het Regeerprogramma is ook sprake van een zich verder inschrijven in de Europese milieunormering. Ik had het reeds meermaals, zowel in de Senaat als in deze Raad, over de

afwezigheid van een hiërarchie der normen bij deze zogenaamde coöperatieve federalisering, waardoor de unieke situatie is ontstaan dat België de enige lidstaat van de Europese Economische Gemeenschap is geworden die over geen enkel juridisch instrument beschikt om de uitvoering van de Europese richtlijnen door de bevoegde deelstaten af te dwingen, zodat dit juridisch vacuüm, dat intussen zelfs door de architect van deze staats hervorming, Vice-premier Dehaene, openlijk werd erkend, aanleiding kan geven tot het ontbreken van rechtszekerheid inzake Europees milieurecht en nog vele veroordelingen door het Europees Hof van Justitie.

De heer R. Blanpain : Collega Gryp, wij hebben desbetreffend een voorstel ingediend waarbij wordt bepaald, in het kader van de internationale bevoegdheden van Vlaanderen en ook van de andere deelstaten, dat wanneer een internationale organisatie alleen de nationale staat als verdragspartner erkent en bijgevolg onder meer richtlijnen in verband met milieurecht, alleen de Belgische Staat verantwoordelijk is alhoewel de verplichtingsuitvoering bij de Gewesten ligt ; dat wanneer de Gewesten die verplichting niet naleven de Belgische Staat dan een evocatierecht zou hebben. Dat evocatierecht moet worden ingeschreven en dan is uw probleem geregeld.

De heer E. Gryp : Dat evocatierecht bestaat nog niet !

De heer R. Blanpain : Wij hebben ter zake een voorstel ingediend.

De heer E. Gryp : Als uw voorstel in die richting gaat, dan steunen wij het.

De heer W. Luyten : U zal wel moeten !

De heer R. Blanpain : Er werd dus aan dat probleem gedacht.

De heer E. Gryp : Indien het de Vlaamse Regering inderdaad menens is met de toepassing van de Europese richtlijnen, staat nog heel wat werk te wachten. Daarin kadert wellicht het voorstel van collega Blanpain. Ik denk in de eerste plaats aan het nog steeds ontbreken van enige uitvoe-

ring van de Europese richtlijn betreffende het milieueffectenrapport van 27 juni 1985. Men mag zich niet blijven verstoppen achter de Raad van State om geen uitvoering te geven aan deze uiterst belangrijke richtlijn. Het ware beter niet langer op het fameuze uitvoeringsbesluit van het milieuvergunningsdecreet te wachten en een nieuw ontwerp van decreet aan de Raad voor te leggen, temeer omdat het aan de Raad van State voorgelegde uitvoeringsbesluit een aantal belangrijke tekortkomingen vertoont.

Ten eerste is het toepassingsgebied beperkt tot hinderlijke bedrijven, daar waar in overeenstemming met de Europese richtlijn, dit moet worden uitgebreid tot alle grote projecten, dus ook grote infrastructuurwerken zoals de SST. Vooral als we zien wat vandaag allemaal gebeurt rond dit project waar de supersnelle trein geen bochten neemt, maar zijn vroegere fervente tegenstanders des te meer. Ik heb deelgenomen aan alle grote betogingen tegen die fameuze TGV die er nooit ging komen, althans volgens de huidige meerderheidspartijen in deze Raad. Het krioelde daar van oranje, rode en leeuwenvlaggen, zelfs nu en dan enkele blauwe, zodat wij de grootste moeite hadden om onze groene spandoekjes zichtbaar te maken. Wij zijn eenzaam achtergebleven met onze groene principes die voor de traditionele partijen blijkbaar alleen graag meegenomen electorale stunts waren.

Een tweede belangrijke tekortkoming aan dit ontwerp van uitvoeringsbesluit is zeer behendig wegge-moffeld is het artikel 36, § 2. Aan de hoofdzin, die als volgt luidt : „De aanvraag tot hernieuwing van de vergunning moet beantwoorden aan de bepalingen van Hoofdstuk II van dit besluit, en wordt behandeld overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk VIII”, is immers een klein onopvallend zinnetje toegevoegd, namelijk : „Een milieueffectrapport is evenwel niet vereist”. En klaar is Kees. Alle bestaande hinderlijke bedrijven ontsnappen hierdoor aan de verplichting van een MER bij de hernieuwing van hun vergunningen. Of hoe men eerst de indruk wekt einde-

QYP

lijk een doortastend milieubeleid te zullen voeren en jaren pronkt met een decreet dat nu eindelijk eens dé kentering in Vlaanderen moet worden, en bij het eerste uitvoeringsbesluit omzeggens de totale draagwijdte van het decreet in één enkel zinnetje van zes woorden ontkracht.

Tenslotte, maar niet de minste tekortkoming van dit ontwerp van besluit, is de samenstelling van het college van deskundigen, het college dat zowel het milieueffectrapport als het veiligheidsrapport moet opmaken en dat voor de helft bestaat uit deskundigen van het bedrijf zelf en voor de andere helft uit erkende deskundigen gekozen door het bedrijf. Met andere woorden een college van deskundigen volledig op maat van het vergunningsvragende bedrijf. Zo ook wordt vandaag het MER voor de grote ring rond Antwerpen opgesteld door Openbare Werken zelf. Ook daar was ik aanwezig op de betoging van de tegenstanders en ook daar bevond ik mij in gezelschap van de vertegenwoordigers van alle andere partijen, ook daar was er groot vertoon van vlag en wimpel, en ook daar werden de brave burgers bedot, want nu – na de verkiezingen natuurlijk – komt de milieuvernietigende ring er ongehinderd tot meerdere glorie van de heilige koe die auto heet, maar vooral van de betonboeren, waartegen de nieuwe CVP-voorzitter ten aanschouwe van heel TV-kijkend Vlaanderen zich zo ontroerend verzette. Maar ja, een ring is nu eenmaal een bochtje waard.

Graag vernam ik van Minister Kelchtermans of hij bereid is een ontwerp van decreet in te dienen of een voorstel te steunen, waardoor de opgesomde flagrante afzwakkingen van het milieueffectrapport teniet gedaan worden in die zin dat het MER wordt opgelegd voor alle grote projecten, dus ook grote infrastructuurwerken, en moet worden uitgevoerd voor alle hinderlijke bedrijven, dus ook de bestaande, én dat opgemaakt wordt door een onafhankelijk college van deskundigen met inspraak van alle betrokken partijen, dus ook van de bevolking en de milieubeweging.

Ook wat het veiligheidsrapport betreft is nog heel wat werk op de plank. Ondanks het feit dat, wat Vlaanderen betreft, niet minder dan 3 verschillende wetgevingen uitvoering moeten geven aan de Europese Seveso-Richtlijn, namelijk Titel 1 van het Algemeen Reglement van de Arbeidsbescherming, het milieuvergunningende decreet van 28 juni 1985 en de Wet van 21 januari 1987 inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten, is nog steeds geen uitvoering gegeven aan de twee belangrijkste artikels van de Seveso-Richtlijn. Artikels 3 en 4 van deze richtlijn voorzien namelijk in de verplichting voor de bedrijven om ten allen tijde te kunnen aantonen dat zij de nodige maatregelen genomen hebben om zware ongevallen en hun gevolgen voor de bevolking en het milieu in de omgeving van het bedrijf te voorkomen. Dit vereist namelijk de interne inspectie van het bedrijf met het oog op de controle op de genomen maatregelen ter voorkoming van zware ongevallen met externe gevolgen en gaat dus veel verder dan de arbeidsinspectie die zich beperkt tot de veiligheid van de werknemers om aldus tot uitvoering te komen van het meest essentiële onderdeel van de Seveso-Richtlijn.

Ik geef graag toe, dat in de tekst van het Regeerprogramma, intenties geformuleerd zijn die inderdaad in die richting wijzen, doch ik heb er de voorkeur aan gegeven deze te toetsen aan zeer concrete problemen zodat uw antwoorden zullen aantonen in hoeverre het dit keer menens is.

Mijnheer de Minister, er is ook sprake in het Regeerprogramma van een herziening van het afvalstoffende decreet.

Ik richt mij in het bijzonder tot Minister Kelchtermans die hier spijtig genoeg momenteel niet aanwezig is.

Na de recente gebeurtenissen op de Hoge Maey en de blunders van OVAM kan ik niet anders dan u hierin bijtreden. Enig scepticisme hieromtrent lijkt mij nochtans aangewezen, als ik vaststel hoe Minister Kelchtermans in antwoord op mijn schriftelijke vraag aangaande het afdekken van het ene probleemafval

met nog gevaarlijker giftig afval, de verdediging opneemt van Directeur-Generaal Parent.

Het aanwenden van korrelasse vol zware metalen, afkomstig van het verbranden van giftige grond uit Nederland, om de open asbestzakken op de Hoge Maey toe te dekken, is niet goed te praten. Als artikel 10 § 5 van het Besluit van de Vlaamse Executieve van 21 april 1982 inderdaad toelaat dat andere afdekmaterialen dan bodem, mits schriftelijke goedkeuring van OVAM, aangevend worden, zal het voor iedereen duidelijk zijn dat hierbij zeker niet gedacht kan worden aan giftig gemakkelijk opwaaiende korrelasse die misschien nog gevaarlijker is dan het af te dekken probleemafval. Gebruik maken van een wettelijke afwijkmogelijkheid om zich op die manier op een goedkope manier te ontdoen van giftig afval, dat ofwel had moeten teruggestuurd worden naar Nederland, ofwel behandeld worden door Indaver, is een loopje nemen met de bescherming van het leefmilieu en de gezondheid van de bevolking. Trouwens Minister Kelchtermans schrijft letterlijk in zijn antwoord dat het hier ging om gevaarlijk afval dat een verwijdering naar een Klasse 1-stort noodzakelijk maakte.

Welnu, mijnheer de Minister, u bent wellicht voldoende vertrouwd met het gebruikelijke jargon van milieuwetteksten, om te weten dat verwijderen naar een Klasse 1-stort iets helemaal anders betekent dan gebruiken als afdekmateriaal op een Klasse 1-stort. In het eerste geval gaat het om gevaarlijk afval en in het tweede om inert materiaal. Het is niet ernstig om wetteksten op die wijze te misbruiken en dat soort argumentatie te publiceren. Dat is pas desinformatie, mijnheer de Minister.

Het verheugt mij ten slotte dat Minister Kelchtermans ook aandacht gaat besteden aan een soort milieuhinder die nogal eens verwaarloosd wordt, met name de geluidshinder. Onlangs kon ik in de pers lezen dat Minister Kelchtermans bij Minister van Landsverdediging Coëme zijn verontrusting heeft uitgesproken over de plannen om een deel van de oefen-

Gryp

vluchten op lage hoogte door Navo-straaljagers naar België over te plaatsen.

Als inwoner van Peer hoef ik hem niet te overtuigen van de ernst van deze lawaaihinder en de stress die bij jonge kinderen en zieken hierdoor wordt veroorzaakt. Als bewoner van de streek rond Gavere, waar de radarinstallatie van Semmerzake gevestigd is, kan ik, als bevoorrecht getuige, hem de verzekering geven dat ik persoonlijk talloze overtredingen op het vliegereglement heb kunnen vaststellen, waarbij gierende straaljagers over de toppen van de bomen razen ver beneden de minimale 150m. Hierbij komt nog het risico voor zware ongevallen die trouwens aanleiding geven tot het verzet hier tegen bij de Duitse bevolking en aan de basis liggen van de overdracht aan België. Een deel van deze oefenvluchten zou ook in de omgeving van de radarinstallatie plaats vinden. Aanwijzing hiervoor is de eis van de militaire overheid om een reeks populieren te kappen in de omgeving van de basis, met bedreiging tot ont-eigening. Ik heb onlangs vragen hierover gesteld aan Minister Coëme en ook de Minister geïnterpelleerd. Ik wacht net als Minister Kelchtermans op zijn antwoord.

De gemeentebesturen van Gavere en de aangrenzende gemeente Merelbeke en waarschijnlijk binnenkort ook mijn eigen gemeente Oosterzele, hebben unaniem moties gestemd die deze vluchten afwijzen. Petitielijsten circuleren bij de bevolking. Actiecomités worden opgericht. Mijnheer de Minister, mag ik u uitdrukkelijk verzoeken om al uw invloed aan te wenden om deze rustverstoring en onveilige activiteiten van het Vlaamse platteland weg te houden? Ik richt mij bij deze ook tot de collega's van de andere partijen om te overwegen samen een resolutie in die zin in te dienen.

In het hoofdstuk gewijd aan het energiebeleid wordt gesteld dat, onder meer om ecologische redenen, de nadruk zal gelegd worden op rationeel energiegebruik en dat het Vlaams regeringsstandpunt met betrekking tot

een nieuwe kerncentrale in België bevestigd wordt. De wens wordt geuit om te dien einde nauw betrokken te worden bij de uitwerking van de nationale uitrustingsplannen voor de elektriciteitssector.

Wat het rationeel energiegebruik betreft, wordt gedacht aan doelmatige aanwending van elektriciteit en sensibiliserende acties betreffende de bouwen- en verwarmingssector. Hierbij een eerste vraag tot Minister De Batselier. Mogen wij veronderstellen dat een eind gemaakt zal worden aan de openlijke promotie door de elektriciteitsproducenten, hiervoor bijgestaan door intercommunales en gemeenten, voor de meest irrationele toepassing van elektriciteit, namelijk het gebruik voor verwarmingsdoeleinden? Welke maatregelen overweegt de Minister om dit on-eigenlijk gebruik van elektriciteit tegen te gaan?

Op het vlak van de gevraagde inspraak voor het Gewest bij de totstandkoming van de uitrustingsplannen voor de elektriciteitssector, laat deze passage uit het Vlaams Regeerprogramma duidelijk verstaan dat deze Executieve gekant is tegen de verdere uitbouw van ons kernpark. Dit laat veronderstellen dat deze Regering een overtuigde anti-nucleaire houding zal aannemen. Mogen we hieruit afleiden, en dat is onze volgende vraag tot Minister De Batselier, dat de huidige Vlaamse Regering voorstander is van een geleidelijke afbouw van kernenergie en bijgevolg bereid is steun te verlenen aan ons wetsvoorstel om de buitengebruikstelling van de bestaande eenheden te programmeren?

In dat verband zou ik van de gelegenheid gebruik willen maken om op deze tribune het grove misbruik aan te klagen dat de nucleaire lobby op dit ogenblik maakt van het groeiende milieubewustzijn van de bevolking, naar aanleiding van de onoverzichtelijke rampen die op korte termijn onze planeet bedreigen, meer in het bijzonder het broeikaseffect. Uitgerkend de pronucleaire lobby die zich nooit heeft bekommerd om de milieu-aspecten van haar uitermate lucratieve activiteiten, die integendeel de komende generaties voor vele dui-

zenden jaren heeft opgezadeld met het onopgeloste en onoplosbare afvalprobleem, die verantwoordelijk is voor de nucleaire rampen van Three Mile Island en Tsjernobyl waardoor nog honderdduizenden slachtoffers te verwachten zijn en waarvan nu blijkt dat de aangerichte radioactieve besmetting de prognoses fel overstijgt. Uitgerkend deze groep gewetenloze wetenschappelijk-technologische overmoedigen heeft het lef, op inderhaast samengeroepen congressen en conferenties, de brave burgers voor te spiegelen dat enkel het verder ontwikkelen van nucleaire technologie de planeet kan redden!

De Voorzitter : Mijnheer Gryp, u heeft de u door de fractie toegemeten tijd met 25 procent overschreden.

Ik wil de vergadering hervatten om 14 uur stipt, derhalve verzoek ik u nogmaals uw uiteenzetting te besluiten.

De heer E. Gryp : Ik heb nog één zin, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : Ik luister zeer aandachtig.

De heer E. Gryp : Niets is minder waar, niets is minder haalbaar. Een recente studie heeft aangetoond dat enkel om het broeikaseffect, afkomstig van fossiele verbranding op te vangen er per dag, afhankelijk van de economische groei, 2 à 6 nieuwe eenheden in gebruik zouden moeten worden genomen. Van technologische prietpraat gesproken! De enig haalbare kentering, moet komen van een onmiddellijke stopzetting van de systematische ontbossing van onze planeet, een intensieve herbebossing, een radicale energiebezuiniging, een sterk terugdringen van het autoverkeer, omschakelen van steenkool op aardgas, recuperatie van warmte, aanwenden van alternatieve energiebronnen enzovoort. En van dit alles hebben de nucleaire marktcrammers in elektriciteit geen benul! (*Applaus bij AGALEV*)

REGELING VAN DE WERK- ZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur stipt opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

De vergadering wordt gesloten om 13.05 uur.
